

AC
158
035

1.

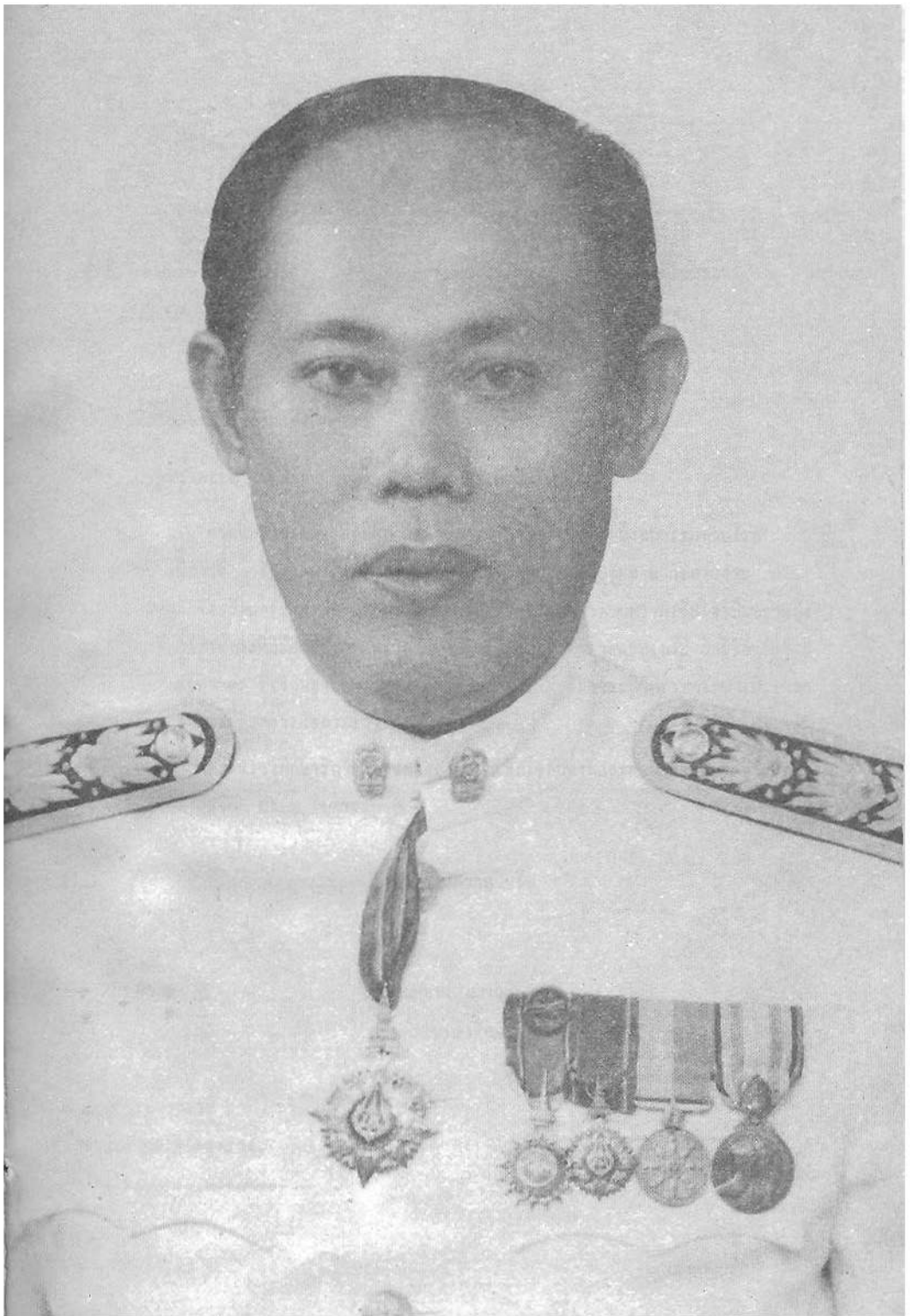
อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ

นายเฉลิม สิทธิชัย

อดีตศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์

ณ เมรุวัดพระงาม อำเภอเมือง
จังหวัดนครปฐม

วันอาทิตย์ที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2527

ที่ ศธ ๐๒๐๒/ 36681

กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๑๐๓๐๐

7 ธันวาคม ๒๕๒๖

เรื่อง นายเฉลิม สิทธิชัย ถึงแก่กรรม

เรียน นางรำไพพรรณ สิทธิชัย

ตามที่ นายเฉลิม สิทธิชัย ศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์ ได้ถึงแก่กรรมด้วยโรคหัวใจวาย เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๖ และคณะญาติได้นำศพมาบำเพ็ญกุศล ณ วัดสามง่าม อำเภอคอนทูน จังหวัดนครปฐม นั้น กระทรวงศึกษาธิการรับทราบแล้วด้วยความเสียใจเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสูญเสียข้าราชการที่มีฝีมือของกระทรวงศึกษาธิการในครั้งนี้ เพราะนายเฉลิม สิทธิชัย เป็นผู้ที่มีวิริยะอุตสาหะ ซื่อสัตย์สุจริต และทุ่มเททั้งชีวิตและจิตใจ ในการปฏิบัติราชการมาเนิ่นนาน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ข้าราชการทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ จึงขอแสดงความเสียใจกับท่านและครอบครัวกับการถึงแก่กรรมของนายเฉลิม สิทธิชัย มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมาน แสงระฉี)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กองการเจ้าหน้าที่

สำนักงานปลัดกระทรวง

โทร. ๒๕๒๑๐๓๖, ๒๕๑๐๘๓๓

ประวัติสังเขป

นายเฉลิม ลิทธิชัย เป็นบุตรนายพับ-นางเจริญ ลิทธิชัย เกิดเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2472 ที่บ้านหมู่ที่ 14 ตำบลสามง่าม อำเภอกำแพงแสน (ปัจจุบันเป็นบ้านหมู่ที่ 5 อำเภอดอนตูม) จังหวัดนครปฐม เป็นบุตรคนที่ 2 มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันรวม 6 คน คือ

1. นางสาวจำรูญ	ลิทธิชัย
2. นายเฉลิม	ลิทธิชัย
3. นายศิริ	ลิทธิชัย
4. นางพยงค์	กรวยสุวรรณ
5. นางอาลัยรัตน์ (เสียง)	เชื้อปากน้ำ
6. นายทวี	ลิทธิชัย

เมื่อเยาว์วัยบิดานำไปฝากไว้กับหลวงพ่อเต่ คงทอง เจ้าอาวาสวัดสามง่าม เพื่อให้เรียนหนังสือ ได้เข้าเรียนที่โรงเรียนประชาบาลวัดสามง่ามจนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่อ พ.ศ. 2481 อายุได้ 9 ปี บิดามารดาเห็นว่าเป็นผู้ที่เรียนดีจึงให้เรียนชั้นมัธยมต่อที่โรงเรียนราษฎร์ ชื่อโรงเรียนบำรุงวิทยา โดยไปอาศัยพักอยู่ที่วัดพระงาม การที่ต้องเข้าเรียนโรงเรียนราษฎร์เพราะบิดามารดาตัดสินใจให้เรียนต่อหลังจากโรงเรียนเปิดเรียนแล้ว จึงเข้าเรียนโรงเรียนรัฐบาลไม่ได้ เรียนอยู่ถึงชั้นมัธยมปีที่ 2 พ.ศ. 2485 ได้ไปเข้าเรียนชั้นมัธยมปีที่ 3 ที่โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย เรียนอยู่ถึงชั้นมัธยม 5 เมื่อ พ.ศ. 2486 บิดาได้ไปขอลาออกจากโรงเรียนเพราะฐานะทางบ้านในขณะนั้นไม่อำนวยให้ทั้งที่เป็นผู้เรียนดีมาโดยตลอด

ครูใหญ่โรงเรียนกำแพงแสน

เมื่อออกจากโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยแล้วได้กลับบ้านช่วยบิดามารดาทำไร่นา ต่อมาทางราชการประกาศรับสมัครครูประชาบาล จึงได้สมัครเข้าเป็นครูประชาบาล ได้รับบรรจุทำการสอนที่โรงเรียนวัดสามง่าม แต่ต่อมาได้รับแจ้งว่าขาดคุณสมบัติเพราะอายุไม่ครบ 15 ปีบริบูรณ์จะให้เป็นผู้ช่วยสอน จึงขอลาออกช่วยบิดามารดาประกอบอาชีพอีกระยะหนึ่ง และได้ไปสมัครเป็นคนงานโรงงานฝ้ายได้ 2 เดือนเศษมารดาถึงแก่กรรม ต้องลาออกกลับบ้านช่วยบิดาประกอบอาชีพ

พ.ศ. 2489 ทางราชการประกาศรับสมัครครูประชาบาล ได้สมัครและได้รับบรรจุให้เป็นครูโรงเรียนวัดทุ่งสีทอง ตำบลลำเหย ห่างจากบ้านไปประมาณ 7-8 กิโลเมตร และได้ศึกษาด้วยตนเองสอบได้วุฒิ พ.ป., พ.ม. ตามลำดับ

พ.ศ. 2496 ได้ลาอุปสมบท ณ วัดสามง่าม อำเภอกำแพงแสน (เดิม)

พ.ศ. 2504 ได้รับการคัดเลือกให้ศึกษาต่อที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ได้รับปริญญาตรีทางการศึกษา (กศ.บ.) สาขาบริหารการศึกษา

พ.ศ. 2511 ได้รับการคัดเลือกให้ไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยไอโฮไอ สหรัฐอเมริกา โดยทุนของยูซอม ได้รับปริญญาโท (M.Ed.) สาขาบริหารการศึกษา และได้

ศึกษาต่อ OHIO UNIVERSITY U.S.A. ถ่ายที่ด้านหน้า Campus ของ O.U. ใกล้เคียง กับ ประตูเข้ามหาวิทยาลัย

ประกาศนียบัตรจากการศึกษาอบรมในสหรัฐอเมริกาอีก 3 ฉบับ คือ

Certificate in English Language จาก Georgetown University, Washington D.C.

Certificate in Community Development จาก Missouri University, Missouri Saintt Louise

Certificate in Communication จาก Michigan University, Michigan

ในการรับราชการได้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ดังต่อไปนี้ตามลำดับ คือ

- พ.ศ. 2487-2490 ครูโรงเรียนทองดัดศรีวิทยาการ (วัดทุ่งสีทอง)
- พ.ศ. 2490-2495 ครูโรงเรียนสามง่าม 1 กระจ่างวิทยา (วัดสามง่าม)
- พ.ศ. 2495-2496 ครูใหญ่โรงเรียนสามง่าม 2 (วัดตะโกสูง)
- พ.ศ. 2497-2498 ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอกำแพงแสน
- พ.ศ. 2499-2502 ครูโรงเรียนกำแพงแสน

- พ.ศ. 2502-2503 ครูใหญ่โรงเรียนกำแพงแสน
 พ.ศ. 2503 ศึกษาธิการอำเภอองครักษ์ จ.นครนายก
 พ.ศ. 2504 ประจำแผนกศึกษาธิการจังหวัดนครนายก
 พ.ศ. 2505-2513 ศึกษาธิการอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
 พ.ศ. 2513-2516 ศึกษาธิการอำเภอเมืองนครปฐม
 พ.ศ. 2516-2518 ศึกษาธิการจังหวัดพิจิตร
 พ.ศ. 2519-2522 ศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี
 พ.ศ. 2522-2524 ศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ
 พ.ศ. 2524-2525 ศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี
 พ.ศ. 2526 ศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์

ได้รับพระราชทานเหรียญตราต่าง ๆ ดังนี้

ทวีตริยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)
 เหรียญกาชาดสมณาคุณชั้น 3

แต่พ่อพระ

วันที่ 3 ธันวาคม 2526 เป็นวันที่คุณแม่และลูกอีก 4 ชีวิตต้องจารึกไว้ในดวงใจตลอดกาลว่า พ่อพระของคุณแม่ พระพุทธของลูก ได้อำลาจากโลก จากคุณแม่ จากลูก ๆ ไปเสียแล้ว ไม่มีทางหวนกลับมาอีก ไม่มีทางจริง ๆ คงเหลือแต่ความทรงจำในครั้งอดีต ที่คุณแม่และลูกต่างเฝ้าปรารภกันเสมอ แม้นะนึกถึงคำของท่านได้ว่า “ไปไม่กลับ กลับไม่คืน ฟันไม่มี หนิไม่พัน” คือความตายก็ตาม แต่เมื่อพูดคุยหรือนึกถึงยามใด ก็มักจะทำให้จิตใจหดหู่เศร้าสลด บางครั้งก็หลังน้ำตาโดยไม่รู้สีกตัวเลย ในวันที่ 4 ธันวาคม 2526 อันเป็นวันที่ลูก ๆ ทราบเรื่องหลังจากคุณพ่อได้อำลาจากโลกไปแล้ว ลูก ๆ ทุกคนรู้สึกเสียใจเป็นอย่างยิ่งที่ยังไม่มีโอกาสทดแทนพระคุณที่ชุบเลี้ยงมาแต่เล็กได้เต็มที่เลยสักคนเดียว เมื่อเทียบกับความยากลำบากและอุปสรรค ความอดทน อดกลั้นทั้งปวงของคุณพ่ออันมีต่อลูกแล้ว แต่แบบะจนเติบโตใหญ่ มีอาจเปรียบกันได้ คิดไปเหมือนกับลูก ๆ เขาเปรียบคุณพ่อ ที่ให้เลี้ยงมาจนเติบโต ยังไม่ทันจะสนองพระคุณท่าน ท่านก็ด่วนอำลาไปก่อนเสียแล้ว ยังความเศร้าสลดใจมาสู่บรรดาลูกทุกคนเป็นที่ยิ่ง

ชีวิตของคุณพ่อ แต่เล็กจนโตเป็นชีวิตของเด็กวัดจน ๆ คนหนึ่ง ชั่วชีวิตมีแต่ความยากลำบาก ทำงานอาบเหงื่อต่างน้ำ ห่มทะเลหนุนนอนนึ่ง ๆ ของท่านเปรียบได้กับบิดาอีกคนหนึ่ง ต่อมาเมื่อน้องเติบโตมีเหย้าเรือนแล้วท่านก็หาหมดการะไม่ยังคงต้องดูแลรักษาลูก ๆ ต่อไปอีก ชีวิตของท่านไม่เคยมีคำว่า “หยุดพัก” มีแต่เดินหน้าอย่างเดียว คุณพ่อเคยเล่าให้ฟังว่า “สมัยก่อนครอบครัวพ่อจนมาก ทุกคนต้องช่วยกันทำมาหากินอย่างเต็มที่ “ปากกัดตีนถีบ” กลางวันคุณพ่อเป็นครูสอนหนังสือ กลางคืนต้องออกตระเวนรับจ้างเล่นพิณพาทย์ตามงานวัดต่าง ๆ และมีอยู่วันหนึ่งคุณพ่อเห็นเครื่องบิน บินผ่านมาจึงชี้ให้เพื่อน ๆ ดูและ

กล่าวว่า ลักวันหนึ่งฉันจะไปต่างประเทศให้ได้ และวันนั้นก็มาถึงเนื่องจากคุณพ่อสอบชิงทุนไปศึกษาต่อปริญญาโท ทางด้านบริหารการศึกษา (M.Ed.) ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา แสดงว่าท่านมีความวิริยะอุตสาหะเป็นอย่างยิ่ง จากเด็กวัดจนได้เป็นมหาบัณฑิต และดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด ทั้งที่ท่านจบการศึกษาในชั้นต้นเพียงม.4 เท่านั้น

นึกถึงวันที่คุณพ่อต้องเดินทางจากเมืองไทยไปอเมริกาแล้ว ยังซาบซึ้งอยู่ไม่วาย วันนั้นคุณพ่อตื่นแต่เช้ามืด แต่งตัวแล้วเดินเข้ามาในห้องนอนซึ่งมีลูกเล็ก ๆ 4 คนนอนเรียงกันเป็นแถว แล้วตรงเข้ากอดและจุมพิตลูกทุกคนทีละคน พร้อมทั้งหลังน้ำตาไหลคุณพ่อร้องไห้ เสียน้ำตาเพราะต้องจากลูกไปไกล คุณพ่อไม่อยากจะจากลูกไปไหนไกลเลย ตลอดชีวิตของคุณพ่อไม่เคยกระทำการใดอันเป็นที่เสื่อมเสีย หรือนำความเศร้าใจมาสู่ครอบครัวเลย ตรงกันข้ามกลับประพฤติปฏิบัติตนแสดงเป็นเยี่ยงอย่างแก่บรรดาลูก ๆ ให้เห็นว่า คนดีเป็นอย่างไร เป็นพ่อที่ดีได้อย่างไร หัวหน้างานที่ดีมีลักษณะอย่างไร และท้ายที่สุดข้าราชการที่ดีนั้นเป็นได้อย่างไร ทุกจังหวัดที่คุณพ่อรับราชการมา คุณพ่อได้รับความไว้วางใจและเชื่อถือทั้งความกรุณาจากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดทุกท่านด้วยดี ทั้งยังเป็นທີ່เชื่อใจและได้รับความเมตตาจากผู้บังคับบัญชาในกระทรวง รวมทั้งท่านปลัดกระทรวงด้วยดี คุณพ่อจึงมุ่งมั่นจะพยายามทำงานอย่างหนักตลอดเวลา เพราะคุณพ่อเคยสอนว่า เรากินเงินเดือนของประชาชน ก็ต้องทำงานให้เขาพอใจ จนเวลาล่วงเลยมา อายุเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ สังขารเริ่มอ่อนแอลง ปีนี้คุณพ่อก็อ่อนแอลงไปมาก แต่ถึงอย่างไรท่านก็ไม่ยอมให้สังขารของท่านมาเป็นอุปสรรคต่อการทำงานรับใช้ประชาชนเลยแม้แต่น้อย ท่านคงมุ่งทำงานจนถึงที่สุด ในที่สุดท่านก็อำลาจากโลกนี้ไป หมดสิ้นเสียทีภาระอันหนักอึ้งของคุณพ่อ ของศึกษาธิการจังหวัด ของประชาชน ล้นสุดกันเพียงนี้ ลูกขอให้ดวงวิญญาณของคุณพ่อจงสิงสถิตย์อยู่ ณ สรวงสวรรค์ชั้นดุสิต เพื่อเหมาะสมกับความดีที่คุณพ่อได้บำเพ็ญเอาไว้ ขอให้คุณพ่อของลูกนอนหลับอย่างสงบชั่วนิรันดรเทอญ

แม่และลูก

“ไว้อาลัยคุณเฉลิม”

เมื่อผมดำรงตำแหน่งศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 5 จังหวัดราชบุรี ได้ร่วมงานกับคุณเฉลิมสองระยะ ระยะแรกคุณเฉลิมเป็นศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี แล้วย้ายไปเป็นศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ ระยะหลังย้ายมาเป็นศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี แล้วจึงย้ายไปเป็นศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์

ในระยะแรกที่คุณเฉลิมเป็นศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี ผมไปตรวจเยี่ยมสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี ได้เห็นงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ครู อาจารย์ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือร่วมงานเป็นอย่างดี เพราะคุณเฉลิมเป็นคนตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์สุจริต ผู้ใหญ่ให้ความไว้วางใจ ผู้น้อยก็ให้ความนับถือ และผมเองก็นิยมยกย่องคุณเฉลิมว่าเป็นศึกษาธิการจังหวัดที่ดีคนหนึ่ง

ในระยะหลังที่คุณเฉลิมเป็นศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี ผมกับคุณเฉลิมได้มีโอกาสร่วมงานกันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น ตอนหนึ่งได้ไปตรวจราชการด้วยกันที่อำเภอสังขละบุรีและอำเภอทองผาภูมิ แล้วไปนอนค้างคืนด้วยกันที่เรือนแพในท้องที่อำเภอไทรโยค ไปคราวนั้นอาจารย์อภัย จันท-วิมล อธิการรัฐมนตรีและอดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการกับคณะได้ไปด้วย มีคณะของท่านผู้หนึ่งมาจากต่างประเทศ คุณเฉลิมได้พูดคุยเป็นภาษาอังกฤษอย่างคล่องแคล่วทำให้ผมมีความนิยมคุณเฉลิมมากขึ้น ในตอนที่อยู่จังหวัดกาญจนบุรีคุณเฉลิมบอกว่าจะงานมากรู้สึกเหน็ดเหนื่อย ผมก็ได้ให้กำลังใจว่าเป็นคนแข็งแรงคงไม่เป็นไร ทำให้เกิดกาญจนบุรีจังหวัดใหญ่คงได้ระดับ 8 สมกับงานที่ทำ แต่ปรากฏว่ากาญจนบุรียังไม่ได้ระดับ 8 ผู้ใหญ่เห็นความสามารถของคุณเฉลิม จึงให้ไปเป็นศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์เพื่อให้ได้ระดับ 8

เมื่อคุณเฉลิมย้ายไปอยู่สุรินทร์ได้พบกับงานก็ปรารถนาว่าอยากกลับมาอยู่ภาคกลางให้ไกลบ้านเดิมที่จังหวัดนครปฐม เพื่อจะได้ปลูกบ้านและดูแลบุตรซึ่งกำลังศึกษาอยู่ทั้ง 4 คน เพราะอายุก็มากแล้ว ผมก็เห็นใจและปลอบใจว่าไปอยู่สักระยะหนึ่งแล้วพุดกับผู้ใหญ่คงเห็นใจและคงมีโอกาสได้มาอยู่ใกล้บ้านดังประสงค์

ผมย้ายไปอยู่เขตการศึกษา 1 นครปฐมได้ไม่กี่วัน แล้ววันหนึ่งตอนเข้าไปทำงานก็ได้เห็นบัตรเชิญรตน้ำศพคุณเฉลิมที่วัดสามง่ามวางอยู่ที่โต๊ะทำงาน ผมดูบัตรด้วยความสงสัยว่าเฉลิม สิทธิชัยหรือเฉลิมไหนกันแน่ แต่ในบัตรก็เป็นชื่อคุณเฉลิม สิทธิชัย จริงแท้ไม่เชื่อก็คิดไปอีกว่าถ้าจะประสบอุบัติเหตุในการเดินทางกระมัง ก็ไม่ใช่อีก ทราบว่าถึงแก่กรรมด้วยโรคหัวใจวายก็แทบจะไม่เชื่ออีก เพราะคุณเฉลิมเป็นคนมีร่างกายแข็งแรง นี่แหละหนาคือความเป็นอนิจจังของคนเราดังที่พระท่านว่า ทุกคนจึงไม่ควรประมาทความตาย

คุณเฉลิม สิทธิชัย จากพวกเราไปแล้วอย่างไม่มีวันกลับ มีแต่คุณงามความดีเท่านั้นที่ยังคงอยู่ให้เราระลึกถึง ในโอกาสวันฌาปนกิจศพ ผมจึงขอตั้งจิตอธิษฐานให้ดวงวิญญาณของคุณเฉลิมจงไปสู่สุคติภพในวันรัตนด้วยเทอญ

ทรงชัย เจตะบุตร

ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 1 นครปฐม

คุณเฉลิม สิทธิชัย ที่ข้าพเจ้ารู้จัก

ข้าพเจ้าได้พบและรู้จักคุณเฉลิม สิทธิชัย มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 ขณะนั้น ข้าพเจ้าเป็นศึกษาธิการอำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วนคุณเฉลิม เป็นศึกษาธิการอำเภออยู่ที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก เราต่างได้รับการคัดเลือกให้ไปศึกษาต่อที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ในสาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาตรี ร่วมกับเพื่อน ๆ ซึ่งเป็นศึกษาธิการอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และเพื่อนครูในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำได้ว่าผู้ที่เรียนร่วมรุ่นเดียวกัน มีประมาณ 20 กว่าคน ที่อยู่ในสายสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ก็มี คุณสมสัน โทณะสุด คุณพิไล บุญชูวิทย์ (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์) คุณประมวล รัตนมาลี (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดระยอง) คุณสุพจน์ จันทร์เพ็ญ (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี) คุณสกนธ์ จิมอาษา (ถึงแก่กรรมแล้ว) ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมสามัญศึกษา ก็มี คุณลพ ชูแช คุณสว่าง ปานมัน ฯลฯ หลายคนในกลุ่มพวกเราไปเช่าหอพักอยู่หน้าโรงเรียนประถมลาอิต ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา จากการที่ได้ใช้ชีวิตร่วมกันประมาณ 2 ปี ทำให้พวกเราได้ทราบและตระหนักในนิสัยใจคอและชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละคนเป็นอย่างดี

คุณเฉลิม สิทธิชัย มีชีวิตในปฐมวัยอยู่ในชนบท แถบอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เริ่มเข้ารับราชการในตำแหน่งครูประชาบาล และได้ไต่เต้าขึ้นตามลำดับ เรื่องความขยันและความสนใจในการศึกษาของคุณเฉลิมนั้น เป็นที่เลื่องลือกันมามากแถบวัดสามง่าม ดอนตูมและกำแพงแสน มีผู้เล่าว่าในขณะที่เป็นครูประชาบาลนั้น คุณเฉลิม

ช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำนา เวลาจะไปไถนาจะเอาหนังสือที่จะใช้สอบวิชาชุดครุฑติดไปด้วย ไถนาไป ดูหนังสือไป คุณเฉลิม มีลักษณะของศิลปินอยู่บ้างพอสมควร แต่งบทหรือยกทรง ประเภทกลอน และโคลงสี่สุภาพได้ดี เล่นดนตรีไทยได้หลายชนิด โดยเฉพาะระนาด เคยเล่าให้พวกเราฟังว่า สมัยเป็นครูประจำบาลอยู่ในถิ่นกำเนิดเวลากลางคืน ที่ไหนมีลูกคุณเฉลิมจะร่วมไปกับคณะเป่าพาทย์บรรเลงประกอบการร้องของลูก ชีวิตהלการสแบบ ลูกทุ่งของคุณเฉลิม สมัยเป็นครูประจำบาลสร้างความครึกครื้นให้แก่พวกเรา ตอนที่เรียนร่วมกันที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เป็นอย่างยิ่ง

ขณะที่เรียนหนังสืออยู่ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตรนั้น คุณเฉลิมเป็นคนเรียนเก่ง มีความพยายาม และความขยันเป็นเลิศ ผลการเรียนแทบทุกวิชาอยู่ในเกณฑ์ดี และดีมาก คุณสมบัติข้อนี้ของคุณเฉลิม ก็ยังคงเล่นควาตลอดมา แม้เมื่อครั้งไปศึกษาภาษาอังกฤษอยู่ด้วยกันที่สถาบันลอนภาษา A.U.A. เมื่อปี พ.ศ. 2510 หรือแม้แต่เดินทางไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2511-2512

โดยที่ชีวิตคุณเฉลิม เจริญก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ ก็ด้วยการศึกษา ดังนั้น คุณเฉลิม จึงสนใจในเรื่องการปรับปรุง การพัฒนาการศึกษาเป็นพิเศษ โดยเฉพาะการศึกษาเพื่อคนในชนบทที่อยู่ห่างไกล และขาดโอกาสทางการศึกษา สมัยที่ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัดพิจิตร และสุพรรณบุรี คุณเฉลิมมีส่วนริเริ่มในการจัดตั้งโรงเรียนมัธยมประจำตำบลขึ้นเป็นจำนวนมาก ในฐานะที่เป็นเพื่อนสนิท ข้าพเจ้าตระหนักว่าคุณสมบัติที่ดีงามอีกประการหนึ่งของคุณเฉลิมก็คือ ความจริงใจ และความสุจริต ซึ่งเป็นส่วนประกอบในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดมา นับตั้งแต่เป็นศึกษาธิการอำเภออยู่ที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก จนกระทั่งดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์และถึงแก่กรรม

ข้าพเจ้าคุ้นเคยกับครอบครัวของคุณเฉลิม เป็นอย่างดี สิ่งที่ คุณเฉลิมรักและเป็นห่วงที่สุดนั้นก็คือลูก ๆ ในตอนที่ย้ายไปดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ เมื่อปี 2522 คุณเฉลิม ไม่ได้นำครอบครัวไปด้วย เพราะเป็นห่วงว่า ลูก ๆ ซึ่งได้รับการศึกษาอยู่แล้วทางสุพรรณบุรี จะมีปัญหาทางด้านการศึกษาไม่ต่อเนื่องกัน สู้ยอมให้แม่บ้านเข้าบ้านพักเลี้ยงดูลูกอยู่ตามลำพังที่จังหวัดสุพรรณบุรี จนกระทั่งคุณเฉลิม ได้ย้ายกลับมาดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี จึงได้กลับมาอยู่ร่วมกับครอบครัว

ข้าพเจ้าได้พบกับคุณเฉลิม ครั้งสุดท้าย ในการประชุมศึกษาธิการเขต และศึกษาธิการจังหวัดประจำปี 2527 ระหว่าง 21-28 พฤศจิกายน 2526 ที่จังหวัดภูเก็ต

พวกเราไปพักรวมกันอยู่ที่โรงแรมเมอร์ลิน สิ่งที่น่าแปลกใจอยู่บ้างก็คือ ในปีนี้ พวกเรา
ซึ่งเคยเรียนร่วมกันอยู่ ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ระหว่างปี 2504-2506
มาพบกันโดยไม่ตั้งใจหลายคน นอกจากคุณเฉลิม และข้าพเจ้าแล้วก็มีคุณพิไล บุญชูวิทย์
ศึกษานิเทศก์จังหวัดกาฬสินธุ์ คุณประมวล รัตนมาลี ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดระยอง
คุณสุพจน์ จันทร์เพ็ญ ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดนนทบุรี คุณสว่าง ปานมัน ผู้อำนวยการ
โรงเรียนสตรีภูเก็ต คุณสว่าง ในฐานะเจ้าของบ้านได้เชิญพวกเราไปร่วมรับประทานอาหาร
ร่วมกัน 1 มื้อ บอกว่าจิตใจที่ได้พบเพื่อนเก่า บรรยากาศในการรับประทานอาหารร่วมกันครึกครื้น
พอสมควร โดยเฉพาะคุณเฉลิม ยังคงพูดคุยสนุกสนานเช่นปกติ ไม่มีลางว่า จะต้องจาก
เพื่อน ๆ ไป ในระยะเวลาอีกไม่กี่วันข้างหน้าแต่ประการใด

วันที่ 28 พฤศจิกายน 2526 การประชุมศึกษานิเทศก์เขตและศึกษานิเทศก์จังหวัด
ประจำปีสิ้นสุดลง พวกเราต่างแยกย้ายกันกลับ ข้าพเจ้าถามคุณเฉลิมว่าจะกลับอย่างไร
คุณเฉลิมตอบว่า ขอกลับรถทัวร์เพื่อดูสภาพบ้านเมืองภาคใต้ทางฝั่งตะวันตกบ้าง เพราะ
ไม่ค่อยได้ผ่านมา ก่อนที่จะแยกกันเดินทางกลับเราได้นัดหมายกันว่าคงจะได้พบกันอีกที่
กรุงเทพฯ

หลังจากนั้นอีกเพียงไม่กี่วัน ข้าพเจ้าก็ได้ทราบข่าวว่า คุณเฉลิม สิทธิชัย ถึงแก่
กรรม ในคืนแรกที่เดินทางกลับถึงจังหวัดสุรินทร์

แม้ว่า - ความตายจะเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนจะต้องพบในบั้นปลายของชีวิตโดย
ไม่มีทางหลีกเลี่ยงก็ตาม แต่การตายของคนซึ่งมีคุณงามความดี มีความจริงใจ มีความ
สุจริต และมีคุณธรรมในการดำเนินชีวิตซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอีกมาก เป็นเรื่อง
ที่น่าเสียดายและเศร้าสลดใจ ขอกุศลกรรมที่คุณเฉลิม สิทธิชัย ได้ประกอบไว้เมื่อครั้งมี
ชีวิตอยู่ จงตอบสนองให้ดวงวิญญาณประสบความสุขตามควรในสัมปรายภพด้วยเทอญ

บัญญัติ กุศลสถาพร

ศึกษานิเทศก์จังหวัดราชบุรี

อาลัยครูเฉลิม

คุณรำพรรณ สิทธิชัย ภริยาครูเฉลิม สิทธิชัย มาบอกข้าพเจ้าว่า จะประกอบพิธีพระราชทานเพลิงศพสามี ในวันที่ 13 พฤษภาคม 2527 ขอให้ข้าพเจ้าเขียนคำไว้อาลัย ซึ่งมีเวลาให้ 2-3 ชั่วโมงเท่านั้น จึงขอเวลาสั้น ๆ นี้เขียนเพียงสั้น ๆ

ข้าพเจ้ารู้จักครูเฉลิม สิทธิชัย เมื่อย้ายมาเป็นนายอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ตอนนั้นครูเฉลิม สิทธิชัย เป็นครูประจำบาล และพักอยู่ใกล้ ๆ ตัวอำเภอ (ที่ข้าพเจ้าใช้คำว่า “ครู” เพราะครูเฉลิม สิทธิชัย มีฮาตุแท้และจิตใจ ความประพฤติเป็นครูเต็มตัวตลอดเวลาจริง ๆ)

พบกันที่ไหน เห็นแต่ถือตำรับตำราศึกษาเล่าเรียนมิได้ขาด ไม่ว่าจะเป็นวันหยุดราชการ หรือวันไหนเห็นแต่จับเจ้าอยู่แต่หนังสือ ไม่ค่อยเที่ยวเตร่ มีความขยันพากเพียร มุมานะเป็นที่ตั้ง ต่อมาได้เลื่อนเป็นครูใหญ่โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนแบบตัวอย่าง ครูใหญ่และครูรองจำต้องพิจารณาเลือกสรรที่เหมาะสมโดยเฉพาะครูใหญ่

เนื่องจากความพากเพียรมุมานะของเขา ต่อมาครูเฉลิม สิทธิชัย จึงสอบได้วุฒิปริญญา กศ.บ. แล้วยังเป็นผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก แล้วย้ายมาเป็นศึกษาธิการอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นอำเภอใหญ่อำเภอหนึ่งของนครปฐม ซึ่งขณะนั้นข้าพเจ้าเป็นนายอำเภอ นับว่าได้มาร่วมราชการกันอีกเป็นครั้งที่สอง

ข้าพเจ้าให้ความไว้วางใจมากที่สุด เพราะครูเฉลิม สิทธิชัยเป็นคนปฏิบัติหน้าที่ การงานดี มีความซื่อสัตย์สุจริตแท้ ข้าพเจ้าจึงให้ความไว้วางใจและสนับสนุนเป็นอย่างดี การศึกษาเล่าเรียนจากตำรับตำราของครูเฉลิม สิทธิชัย คงเป็นอยู่เช่นเดิมเพิ่มพูนความรู้

มิได้ขาด จนสามารถสอบคัดเลือกไปศึกษาต่อ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รับปริญญาโทกลับมา และขึ้นเป็นศึกษาธิการจังหวัดหลายจังหวัดในเวลาต่อมา

เมื่อครูเฉลิม สิทธิชัย จัดผู้หลักผู้ใหญ่มาสู่ขอคุณรำพรรณ กระสินธุ์ ซึ่งเป็นหลานข้าพเจ้าและอยู่ในความปกครองของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงมิได้ขัดข้อง รวมความว่าครูเฉลิม สิทธิชัย เป็นทั้งเพื่อนราชการ ผู้อยู่ได้บังคับบัญชา และเป็นหลานเขยด้วย

ก่อนวันเดินทางไปเป็นศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์ 2-3 วัน ครูเฉลิม มาลาข้าพเจ้าที่บ้านกำแพงแสน ปกติครูเฉลิมและภริยาจะมาเยี่ยมข้าพเจ้าบ่อย ๆ และอยู่นาน มาตรการนี้ ครูเฉลิม ไม่ได้พักที่บ้านข้าพเจ้าเลย มองดูใบหน้าไม่ยิ้มแย้มเหมือนก่อน ๆ อยู่ประมาณ 5 นาทีก็กลับ ไม่นึกว่าจะเป็นครั้งสุดท้ายที่พบหน้ากัน

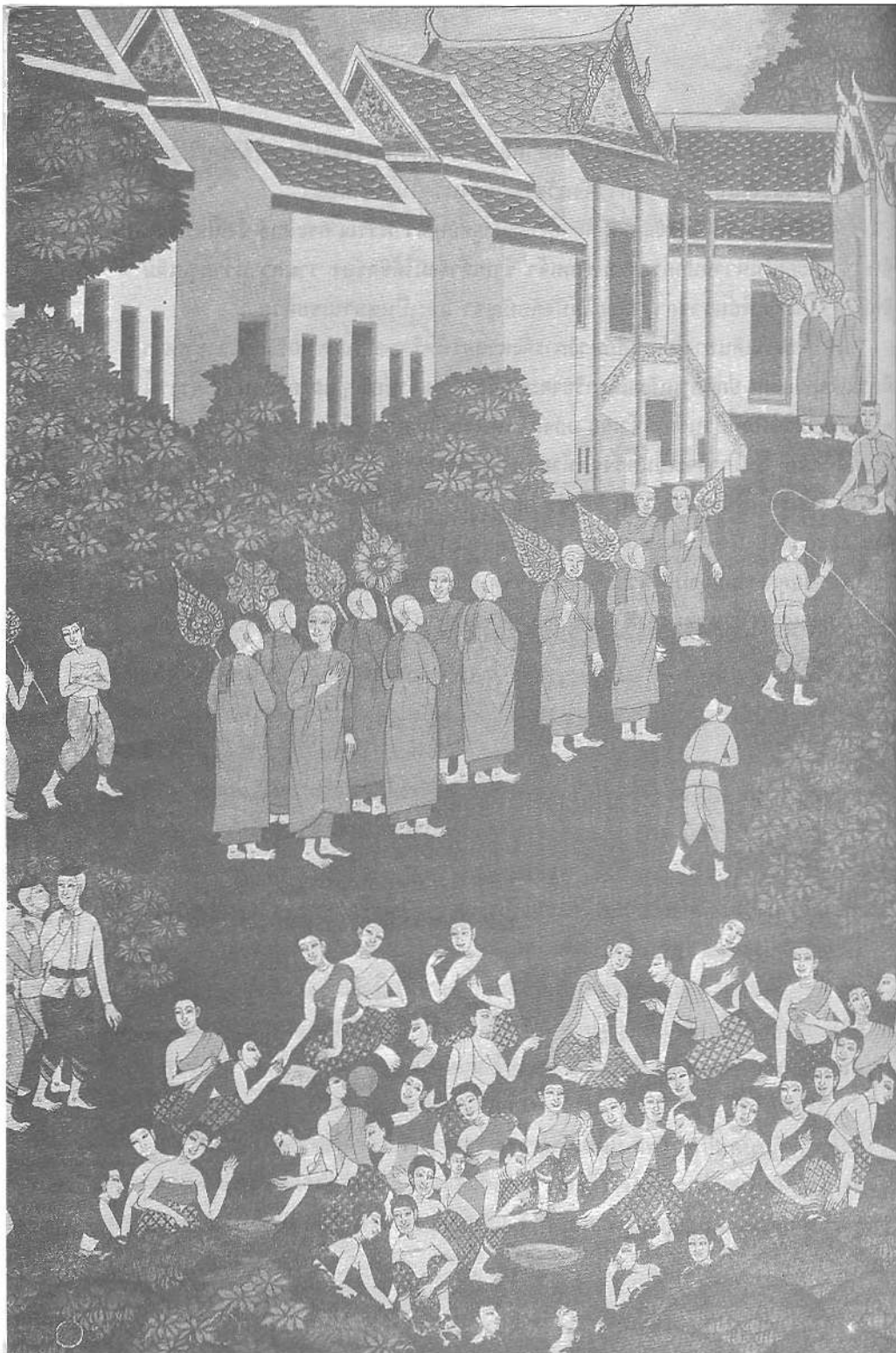
การจากไปของครูเฉลิม สิทธิชัย อย่างไม่มีวันกลับนั้น ทำให้ข้าพเจ้าเสียใจ เสียหาย และอาลัยยิ่งนัก ไม่คิดว่าอายุเขาจะสั้นเพียงแค่นี้ อนิจจัง

ขอคุณงามความดี ความซื่อสัตย์สุจริต และการที่ครูเฉลิม สิทธิชัย ห่มเทจิตใจ จดจ่อต่องานการศึกษาของชาติ ขอวิญญาณของครูเฉลิม สิทธิชัย จงไปสู่สุคติในสัมปรายภพเถิด

อาณัติ กระสินธุ์

อดีต นายอำเภอบางเลน

อดีต ผู้แทนราษฎร จังหวัดนครปฐม

เรื่องของศาสนา

เฉลิม สัทธชัย

เล่ากันว่า คนโบราณเห็นฟ้าแลบ ฟ้าร้องและฟ้าผ่า หรือการกระทำต่าง ๆ อันเกิดจากธรรมชาติเป็นต้นว่า น้ำท่วม แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด สุริยุคราส และจันทรคราสเข้ากั๊กแล้ว ไม่ว่าจะสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจากอะไร เลยเข้าใจเองง่าย ๆ ว่า ต้องมีอะไรอย่างหนึ่งที่มีฤทธานุภาพอยู่เบื้องหลังสิ่งเหล่านี้บันดาลให้เกิดขึ้น ต่อมาก็พากันเข้าใจต่อไปอีกว่า สิ่งที่มีฤทธิ์นั้นคงเป็นพระเจ้า หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ไม่มีตัวตนหรือมี แต่ท่านอาศัยอยู่บนฟ้าบนสวรรค์ คนธรรมดาสามัญไม่มีโอกาสจะเห็นท่านได้ เพราะอยู่คนละโลกเมื่อพระเจ้าโกรธเคืองก็จะบันดาลสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ให้เกิดขึ้น ซึ่งบางทีก็เป็นประโยชน์แก่พวกมนุษย์ เช่น บันดาลให้ฝนตกหรือพระอาทิตย์ส่องแสง บางทีก็ให้โทษแก่มนุษย์เช่นฟ้าผ่าคนตาย น้ำท่วม แผ่นดินไหวและภูเขาไฟระเบิด การบันดาลในสิ่งที่ให้โทษทำให้เข้าใจกันต่อไปอีกว่า พระผู้เป็นเจ้าทรงพิโรธ

จึงบันดาลให้เป็นไปต่าง ๆ นานา จะแก้ไขได้โดยการนำเอาสิ่งต่าง ๆ ที่พระเจ้าโปรดปรานไปเช่นสรวงบูชา เมื่อเป็นที่พอใจแก่พระเจ้าแล้ว พระเจ้าก็จะบันดาลให้สิ่งเหล่านี้สูญหายไป

ความเชื่อในความคิดอันนี้ ทำให้เกิดลัทธินับถือพระเจ้าขึ้นในอินเดียเรียกว่า ศาสนาพราหมณ์ นับถือพระพรหม พระอิศวร พระนารายณ์ ในคัมภีร์ของเขาบรรยายว่า พระเจ้าเหล่านี้ล้วนเป็นองค์สำคัญ บันดาลสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นได้และทำลายให้สูญหายไปได้ พวกยิวโบราณก็นับถือพระยะโฮวาห์เป็นพระเจ้าของเขา ชาวอียิปต์โบราณนับถือเทวดาประจำแม่น้ำไนล์มาก เพราะถือว่าเป็นผู้ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศเขา โดยการบันดาลให้น้ำหลากท่วมฝั่งแม่น้ำไนล์ทั้งสองด้าน ทำให้ชาวอียิปต์เพาะปลูกพืชต่าง ๆ ได้ผลดี เลยถือเอาว่าเทวดาประจำแม่น้ำไนล์เป็นพระเจ้าที่บันดาลความมั่งคั่งสมบูรณ์ให้แก่ประเทศ นอก

จากชาติเหล่านั้นแล้ว คนชาติอื่นต่างก็มีพระเจ้าของตนสำหรับบูชาเป็นประจำทุกชาติ แม้แต่ชาวปากีสถานก็ถือพระเจ้า ว่ากันว่า พวกที่อยู่บนภูเขาแอนดิสอันเป็นภูเขาสูงสุดในทวีปอเมริกานั้นนับถือพระอาทิตย์ เพราะอาทิตย์เป็นผู้บันดาลความสว่าง และให้ความอบอุ่นแก่พวกเขา การนับถือพระเจ้าต่าง ๆ เหล่านี้ มีการทำพิธีเช่น หรือบวงสรวงพระเจ้าตามลัทธิของคน บางพวกก็ฆ่าสัตว์ต่าง ๆ บูชายัญเป็นเครื่องสังเวยแก่พระเจ้าผู้เป็นเจ้าของ พวกที่โหดร้ายหรือที่ยังเป็นคนป่าผู้หนึ่ง ใช้นุชย์เป็นเครื่องสังเวยก็มี

นอกจากนี้ยังมีมนุษย์บางพวกที่นับถือผีลางนางไม้ ต้นเหตุของการนับถือของมนุษย์พวกหลังนี้เอาจากันเดิมมาจากความฝัน เรื่องนี้เขาเล่ากันว่าเวลากลางคืนคนนอนหลับ ฝันเห็นสิ่งต่าง ๆ เช่น ฝันเห็นบรรพบุรุษของตนที่ตายไปแล้ว ฝันเห็นเพื่อนหญิง ญาติพี่น้องและคนอื่น ๆ ซึ่งคนเหล่านั้นล้วนแต่ตายไปแล้วทั้งสิ้น ครั้นตื่นขึ้นมา ภาพที่เห็นจากความฝันนั้นก็หายไป เขานึกไม่ออกและไม่รู้ว่าคนเหล่านั้นหายไปไหน เมื่อไม่รู้ ไม่มีใครบอกกับเขาได้ ก็เข้าใจเอาเองว่า คนเหล่านั้นเป็น "ผี" และวิญญาณของคนเหล่านั้นเองที่เข้ามาฝันพวกเขาในเวลาหลับเลยถือกันต่อไปอีกว่า วิญญาณเหล่านั้นสามารถบันดาลสิ่งที่ดี และร้ายให้เกิดขึ้นแก่ตนได้ หากต้อง

การจะให้วิญญาณบันดาลในสิ่งที่ดีให้แล้ว ก็ต้องมีกรเซ่นไหว้ด้วยเครื่องสังเวยต่าง ๆ เช่นเดียวกับพระเจ้า ความเชื่อในพระเจ้าและวิญญาณต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นความเชื่อของมนุษย์ในสมัยที่ยังไม่รู้ถึงความ เป็นไปต่าง ๆ ของธรรมชาติ และไม่รู้ข้อเท็จจริงของสิ่งต่าง ๆ อย่างแท้จริง เห็นสิ่งแปลกประหลาดอันเกิดจากธรรมชาติ เช่น ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ก็เข้าใจกันไปกลางคืนนอนฝันก็เข้าใจกัน สุดแต่จะคิดและนับถือกันตามความคิดเห็นของการนับถือสิ่งเหล่านั้นยังสืบทอดมายังลูกหลานต่อ ๆ มาทุกวันนี้ คนที่นับถือพระเจ้า และมีลางเทวตาก็ยังมีอยู่อีกมา

ด้วยความคิดของมนุษย์ที่ว่า พระเจ้าอาจจะบันดาลสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในโลก หรือทำลายให้สูญหายไปได้ ชีวิตของทุกคนจะต้องอยู่ใต้อำนาจของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของ สุดแต่พระเจ้าจะเป็นเจ้าจะบันดาลให้เป็นไปใครจะติหรือซ้ำ จะร้ายหรือยากจน เป็นกระยาจกเข็ญใจ หรือร่าเริงหาจักรพรรดิ ก็ด้วยพระเจ้าผู้เป็นเจ้าสาปสรรคชีวิตของเขาให้เป็นไปเช่นนั้น ความคิดอันนี้ในประเทศอินเดียทำให้มีการแบ่งพลเมืองเป็นชั้นวรรณะต่าง ๆ ขึ้น โดยถือเอาความสำคัญแห่งหน้าที่ของบุคคลเป็นหลักการจัดชั้นวรรณะ ประเทศอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน พวกพระหรือพวกพราหมณ์จัดว่าเป็นวรรณะสูงสุด สำคัญรองจากพระเจ้าผู้เป็นเจ้าลงมา ประชาชน

เคารพนับถือพวกพระหรือพวกพราหมณ์นี้
มาก เพราะถือว่าเป็นตัวแทนของพระเจ้า
พระมีหน้าที่ทำพิธีต่าง ๆ เช่น สวดมนต์
อ้อนวอนหรือถวายพระพรพระเจ้า ทำพิธี
บวงสรวงบูชาพระเจ้า พลเมืองคนใดต้อง
การทำพิธีเกี่ยวกับศาสนาเหล่านี้ ต้องไป
ให้พวกพระหรือพวกพราหมณ์จัดการทำพิธี
ให้

ครั้นต่อมามีคนที่มีปัญหาบางคน
ทำการค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ ขึ้น ได้ให้
ความกระจ่างแจ้งขึ้นบางอย่าง เช่น ค้นพบ
ว่า ความดีและความชั่วนั้นเป็นด้วยการ

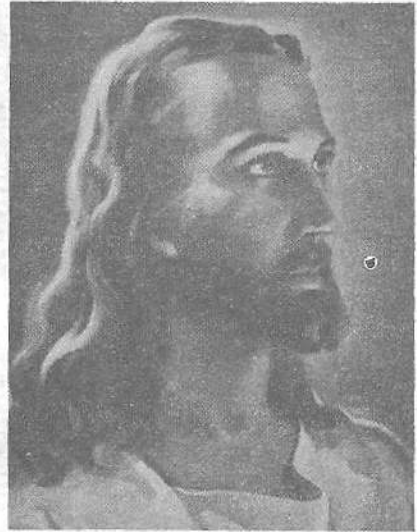
กระทำของบุคคล บุคคลกระทำอย่างใด
ผลที่ได้รับย่อมสืบเนื่องมาจากการกระทำ
นั้น เช่น ทำดีก็ได้ดี ทำชั่วก็ได้ชั่ว หาใช่พระ
เจ้าบันดาลให้ไม่ จึงทำให้เกิดลัทธิศาสนา
ขึ้นใหม่ โดยถือเอาการกระทำของคนเป็น
สิ่งสำคัญ ดังเช่นพุทธศาสนาเป็นต้น
ในสมัยที่กล่าวนี้ ความเชื่อถือในลัทธิพระ-
เจ้าคลายลงบ้าง แต่ที่ยังนับถือก็ยังมีอยู่อีก
มาก พวกที่มีสติปัญญารู้จักใคร่ครวญสิ่ง
ต่าง ๆ โดยเหตุผล ได้ช่วยให้ความเชื่อถือ
ต่อพระผู้เป็นเจ้าคลายลง ในประเทศอินเดีย
มีพระพุทธเจ้าเป็นบุคคลสำคัญ พระองค์ได้

ทำการปฏิวัติทางการศาสนา ตลอดจนความนับถือ และการสังคมของอินเดีย ในขณะนั้นเป็นอันมาก คำสั่งสอนของพระองค์นั้น ก็คือให้ทุก ๆ คนปฏิบัติดี เพื่อจักได้รับผลดีเป็นสิ่งตอบแทน ให้ละการปฏิบัติในทางที่ชั่ว ให้บุคคลปฏิบัติในทางที่ชอบระเบียบและการปฏิบัติที่พระองค์ทรงแต่งตั้งขึ้นนี้ เรียกกันว่า พุทธศาสนา ชาวต่างประเทศได้รับนำเอาไปปฏิบัติสืบกันต่อมา จนกระทั่งถึงทุกวันนี้

ในประเทศยิว หรือที่โบราณเรียกกันว่า ประเทศยูดาเยนนั้น สมัยเดิมทีเดียวก็นับถือพระยะโฮวาห์ เป็นพระเจ้าองค์เดียว ต่อมาหลังจากพุทธกาล 543 ปี ก็มีบุคคลคนหนึ่งชื่อว่า พระเยซูคริสต์ ได้ปรับปรุงหลักธรรมของศาสนาและความนับถือขึ้นใหม่ มีประชาชนนับถือมาก นับว่าเป็นศาสนาใหญ่ศาสนาหนึ่ง ที่แพร่หลายไปในหมู่พวกฝรั่งในยุโรปและอเมริกา

ในประเทศอาหรับก็มีบุคคลหนึ่งชื่อว่า พระมหะหมัด ได้ทำการปฏิวัติศาสนาขึ้นใหม่ เป็นการนับถือพระเจ้าเช่นเดียวกัน แต่พระเจ้าของพวกนี้เรียกชื่อว่า "พระอัล-ลาห์" ขนชาติในซกพากันนับถือศาสนานี้มาก แม้แต่ชนชาวประเทศอินเดียซึ่งเคยนับถือพระพุทธเจ้าอยู่แล้ว ก็ยังกลับมา นับถือศาสนานี้อีกเป็นอันมาก

ศาสนาทั้งสอง คือศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลามนั้น ยังนับถือพระเจ้าอยู่เดิม

แต่ได้เปลี่ยนแปลงไปคือ ให้คนประพฤติดีเพื่อพระผู้เป็นเจ้า ผิดกับหลักการของพุทธศาสนา เพราะพุทธศาสนานั้น ให้คนประพฤติดีเพื่อตัวของบุคคลนั่นเอง มิใช่เพื่อพระเจ้า พุทธศาสนาสอนให้คนมีความเชื่อมั่นในตนเอง พึ่งตนเอง และกระทำด้วยตนเอง ไม่หวังสิ่งชโยคลอยลมชมบุญพระเจ้า ดังความเชื่อของศาสนาอื่น พุทธศาสนาสอนให้คนละความโลภอันเป็นเหตุให้คนอื่นได้รับความเดือดร้อน สอนให้คนระงับกิเลสอันเป็นภัยต่อสังคม โดยมุ่งหวังให้คนเป็นบุคคลที่ดีเพื่อสังคม และกระทำดีเพื่อสังคม ในข้อดังนี้ศาสนาอื่น ๆ ก็คล้ายกับพุทธศาสนา

หลักธรรมของศาสนาทุกศาสนาย่อมเหมือนกัน คือ มุ่งหวังจะให้คนเป็นบุคคลที่ดี มีศีลจริยานุวัตรอันดีงาม กระทำตนให้

เหมาะสมกับสังคมอันเป็นส่วนรวมของ
หมู่ชน และเชื้อชาติ เพื่อหวังสร้าง
เจริญให้เกิดขึ้นในหมู่สังคมนั้น แต่ศาสนา
บางศาสนา ก็มีจุดมุ่งหมายในทางจริยะเกิน
ไป ดังเช่น คริสต์ศาสนาในมัธยมสมัยเป็นต้น
พระในศาสนาคริสต์ได้สั่งสอนให้ประชาชน
ปฏิบัติตนตามคัมภีร์อย่างเข้มงวด ใครจะ
ละเมิดมิได้ คนใดที่มีความคิดนอกเหนือ
ไปจากคำสั่งสอนของศาสนาแล้วได้ชื่อว่า
เป็นมิชานาธิปฏิ หรือบุคคลนอกศาสนา
ต้องได้รับโทษจากทางศาสนาในฐานะ
ละเมิดคำสั่งสอน โทษก็มีการคว่ำบาตร
ซึ่งเป็นโทษอย่างมาก คือห้ามมิให้บุคคล
อื่น ๆ เกี่ยวข้อง ดัดออกจากวงสังคมน ให้คน
ตั้งข้อรังเกียจ ไม่มีใครคบหาสมาคม โทษ
ที่หนักก็คือ ให้จับตัวบุคคลนอกศาสนานั้น
ไปเผาไฟจึงจะสมควรกับความผิด นับว่า
เป็นการกระทำที่โหดร้ายมาก ศาสนา
อิสลามก็เช่นเดียวกัน คือทำการเผยแพร่
ศาสนาของตนด้วยการทำสงคราม เพราะ
พระศาสดามะหมัดได้สอนไว้ว่า ผู้ที่ตาย
ในสนามรบ ด้วยการเผยแพร่ศาสนานั้น
เป็นที่โปรดปรานของพระเจ้า ตายแล้วจะ
ได้ขึ้นสวรรค์มีความสุขอยู่บนฟากฟ้า
เมื่อรบไปที่ไหนก็จับคนฆ่าเสียมาก โดยถือ
ว่าไม่นับถือศาสนาของตน เป็นคนไม่มี
ศาสนา เป็นคนบาป ซึ่งเป็นการแสดงถึง
ความโหดร้ายเป็นอย่างยิ่ง แต่กลับเป็นผลดี
ในการเผยแพร่ คือคนกลัวพวกทหาร

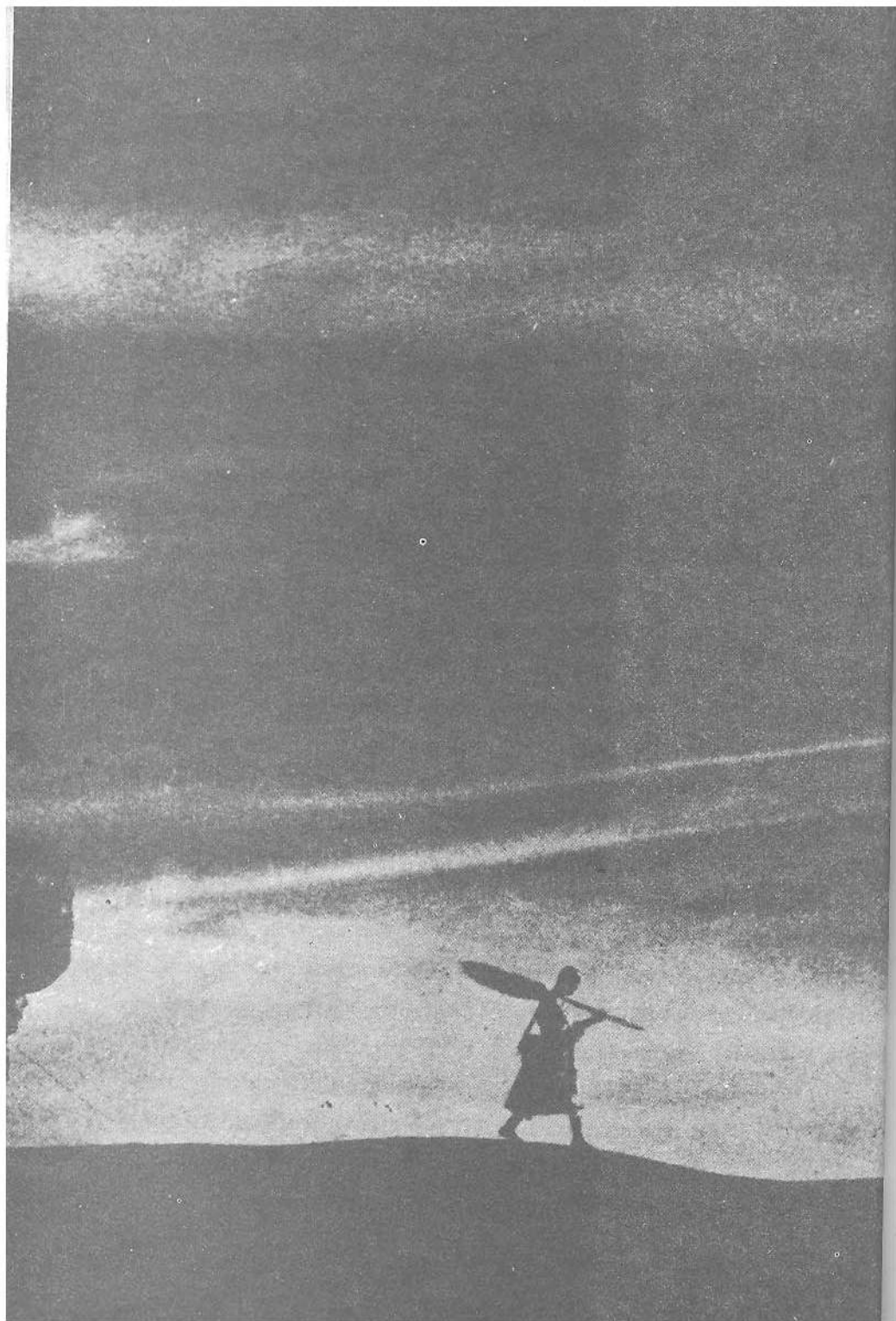
ฆ่าก็ยอมรับนับถือศาสนาเหล่านี้ตาม
ไปด้วย การเผยแพร่ศาสนาโดยวิธีนี้ทำให้
ศาสนาคริสต์กับศาสนาอิสลามเผยแพร่ออก
ไปในประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ

ศาสนาทั้งสองนี้ ยังไม่นับว่าเป็น
ศาสนาที่บริสุทธิ์แท้ คือยังเชื่อถือในสิ่งที่ไม่
มีตัวตน ยังเชื่อมั่นในอำนาจศักดิ์สิทธิ์ที่มอง
ไม่เห็น ผู้ตั้งศาสนาก็ดี หรือสาวกที่ดำเนินการ
การเผยแพร่ต่อมา ได้วางรากฐานลงบน
ความเชื่อมั่นที่ไร้สาระจึงทำให้ความคิดที่มี
มาตามอุดมคติของศาสนานั้นอยู่ในขอบ
เขตจำกัด ไม่ก้าวหน้าไปเท่าใดในทางคุณ-
ธรรม สาเหตุที่ทำให้ศาสนาก้าวหน้าไปได้
เป็นการสงครามเสียโดยมาก คือเมื่อใดที่
มีพระราชา หรือมหากษัตริย์ที่มีอำนาจใน
ทางแสนยานุภาพ ยอมรับนับถือศาสนา
ดังกล่าว ก็ทำการเผยแพร่ศาสนานั้นออก
ไปด้วยการแผ่เดชานุภาพของพระองค์
ประชาชนในบ้านเมืองใดมีพระมหากษัตริย์
องค์นี้ดีได้ ต้องยอมรับนับถือศาสนาของผู้
มีชัยชนะเหนือตนทันที ผู้ใดที่ขัดขืนหรือ
ไม่ยอมรับนับถือก็ถูกฆ่าตายบ้าง ทรมาณบ้าง
จนกว่าจะยอมเชื่อ การกระทำเหล่านี้ผิดกับ
พุทธศาสนาทั้งสิ้น พุทธศาสนาสอนให้คน
นับถือด้วยเหตุผล และความเห็นจริงใน
รสพระธรรม ไม่มีการขู่บังคับให้เชื่อ ใคร
จะนับถือหรือไม่นับถือก็ได้ ตามแต่เหตุผล
และความเห็นของบุคคลผู้นั้น ไม่มีการฆ่า
หรือทรมาณต่อผู้ที่ไม่นับถือ พระเจ้าอโศก

เพชรรัตน์ค้นคว้า ธรรมย่อมมีค่าสูงเหนือสิ่งอื่นใด ธรรมย่อมเกิดขึ้นจากศาสนา ศาสนาทุกศาสนาย่อมมีหลักธรรมอันเป็นทางปฏิบัติสำหรับความสุขและความสงบ ความนับถือของคนที่มีต่อหลักธรรมของศาสนานั้นย่อมบันดาลให้บุคคลที่นับถือมีความสุข มีความสงบ สงบอยู่ธรรม สร้างความสันติและความเชื่อกันอันยืนยาวถาวรไว้บนโลก

บุคคลที่ได้ชื่อว่า "อารยะ" นั้นยอมทราบซึ่งต่อคำว่า ศาสนา และความนับถือเป็นอย่างดี มนุษย์เราพ้นจากความเป็นสภาพป่าเถื่อน กระทำตนให้เจริญรุ่งเรืองมาได้จนทุกวันนี้ ก็เพราะศาสนาและความนับถือเป็นมูลเหตุ หาใช่เนื่องมาจากการค้นคว้าและการประดิษฐ์สิ่งของใหม่ ๆ ของเหล่านักวิทยาศาสตร์ไม่ จริงอยู่แม้ว่าสิ่งที่ถือกำเนิดมาจากวิทยาศาสตร์จะทำให้โลกก้าวหน้าไปได้บ้าง ก็เพียงแต่เป็นบริการอย่างหนึ่งที่ทำให้คนเราดำรงชีวิตอย่างมีความสุขเท่านั้น เรามีเครื่องใช้ใหม่ ๆ แปลกตา

แปลกใจ มีสิ่งของใหม่อันเกิดจากการประดิษฐ์ คิดค้น ดังเช่น เครื่องบิน รถไฟ วิทยุ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มิได้เป็นบ่อเกิดแห่งความสุขอันแท้จริง เหมือนดังธรรมของศาสนาทุก ๆ คนย่อมได้พบ ได้ประสบจากเหตุการณ์ของโลกที่ผ่านมาแล้วว่า กายอันเกิดจากการประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ เหล่านี้ได้ทำลายมนุษยชาติลงอย่างเหี้ยมโหดเพียงใด ความทุกข์ ความทรมาน ความยุ่งยาก และความโศกอาดูรของพลโลกนั้น มิใช่มาจากความหลงในสิ่งเหล่านี้ดอกหรือ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสิ่งที่เกิดจากการประดิษฐ์คิดค้นเหล่านี้มิได้ทำให้โลกเรามีสภาพดีขึ้นเลย อะไรเล่าที่จะทำให้โลกเรายั่งยืนถาวร และเจริญต่อไปได้ ถ้าจะมีก็มีธรรมเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ธรรมสร้างความนับถือไว้ให้แก่มวลชนเหล่าชนทั้งหลายก็ปฏิบัติตามธรรมด้วยศรัทธา ด้วยความซาบซึ้งในรสพระธรรม ด้วยประพฤติและปฏิบัติกับหลักธรรมอันแท้จริง เมื่อนั้นแหละโลกอันยุ่งยากของเราก็จะประสพกับความสันติสุขอยู่ชั่ววันรันดร

นิราศบรรพชา

เมื่อจากนุชไกลลับออกบรรพชา
จิตประหวัดตรึงคิ่งนิมสมร
ต้องละทิ้งเคหาสน์นิवासน์นาน
เวรหรือกรรมจำพรากไปจากห้อง
ไอ้แต่นั้นนับวันจากกันไกล
นิราสร้างห่างแล้วแก้วพี่ไฉย
พรากลูกนกจกลูกกากรรมมาทัน
จะจำรสพจนานาอาลัยรัก
คิดคำพระท่านว่าตัดอาลัย
แม่นคิดถึงคิ่งทุกเช้าค่ำ
อันใดรักหนักยิ่งยุคนธร
ธรรมดาสามีบุญมนุษย์นี้
อะไรมีที่ว่าเห็นเป็นเพียงธรรม
ต้องว่าเวียนเวียนของคิ่งในสงสาร
ไม่เลือกดีมีจนทนทรมาณ
อันร่างกายเราก็กเหมือนหนังเรือนโรค
เดี๋ยวแก่หนุ่มรุ่มชราใช้ว่าคง
เกิดแล้วตายเล่าเฝ้าเวียนว่า

●นิราศร้างห่างเหินเสนาหา
เพื่อทรงศีลสิกขาสมมาทาน
ด้วยเรียมจรจากไปไกลสถาน
อีกก็ว่านจึงประสบพบสลายใจ
อนาถน้องเคยชิตพิศมัย
สักเมื่อไรจึงจะพบประสบกัน
กรรมก่อนเคยเราสองได้สร้างสรรค์
จึงพรากกันกับพี่และสลายใจ
ก็หนาหนักเหลือจิตคิดหวนไหว
จึงหักใจตัดสวาทให้ขาดรอน
คงจะพราภัยให้อาลัยสมร
คงอาวรณ์สมรหมายไม่วายวัน
เรื่องโลกก็มีแต่ล้วนแปรผัน
นอกจากกรรมและบุญที่หนุนมา
จนวายปราณสูญสิ้นซึ่งสังขาร
ไปจนกว่าชีวิตจะปะลิดปลง
เดียวโคกทุกข์สุขรักมักลุ่มหลง
จะดำรงกายนานชั่วกัลปา
ทั้งหญิงชายทุกชาติศาสนา

ล้วนทุกขังอนิจจังอนัตตา
แม้ทุกสลดหลังยังชูช่วย
ต่อเวรามาซ้ำให้ทำตายเป็น
ชีวิตทางโลกก็ไม่มีสุข
แม้มีทุกข์จักเศร้าทั้งเข้าเย็น
สุขอื่นใดไหนจะมีในชีวิต
สูงด้วยรูปงามยิ่งพะพริ้งพราว
สุขสนั่นเสนาะเสียงจำเรียงจิต
สุขสัมผัสกายเจ้าเร้ากามา
ครั้นยามเฒ่าชราสิ่งว่าสุข
อันร่างกายเคยงามก็ทรามไป
อันทรหดทรงองค์เฮอร์ชรร
จะไปไหนในสัปดาห์จะมี
จะกินนอนแต่ละที่ไม่มีสุข
เดี๋ยวตามืดจิตจางผ้าฟางไป
ยิ่งรำพันครั้นก็ยังยึดยาวโยชน
เรื่องรักร้างห่างหาพาอวรณ์
หันเข้าพิงซึ่งผ้ากาสาวพัตร์
หากบุญแต่ก่อนไซร้ได้เคยมี

● จะขอหยุดเรื่องรักพักไว้ก่อน

ที่สืบแปดกรกฎาทิวาวาร
รุ่งอรุณหทัยไขแสง
แจ้วสำเนียงเสียงวิเศษนกกกา
ระเร้อยเจ็อยไก่อแก้วระแว่วหวาน
โผผวนหาคู่แล้วคู่เคียง
เรไรหรือตึงหรือร้องก้องอรุณญ์
พระจันทร์อ่อนแสงแรงระวี
ผู้คนล้นหลามมาทำของ

สุดแต่เวรกรรมจะนำไป
ก็รำรวยมีสุขทุกข์เหือดหาย
จนวางวายก็ยังจนทนลำเค็ญ
มีแต่ทุกข์เดือดร้อนใครนอนเห็น
สุขก็เป็นแต่ยังชั่วครั้งคราว
เริ่มพิศเพียงสุขครั้งยังหนุ่มสาว
วิไลราวกับเทพธิดา
พาเริ่มคิดกังวลระหนหา
สุขเมื่อคราเนบनुขสุดสลายใจ
ก็กลับทุกข์ระทมตรมโชน
หน้าเป็นไผ่กายเป็นผ้าขึ้นราคือ
ก็อวยอ่อนช้อนกัมไม่สมศรี
แต่ละทีค่อยก้าวเข้าหยาบไป
กลับเป็นทุกข์คร่ำครวญนอนไม่หาย
ช่างกระไรเปลี่ยนแปรไม่แน่นอน
ไว้ประโยชน์เสียการรำพันสมร
จะตดรอนเสียก็ได้ไม่เยตี
มุ่งไปตรัสโพธิญาณอันผ่องศรี
อาจเป็นที่ส่งให้ถึงซึ่งนิพพาน

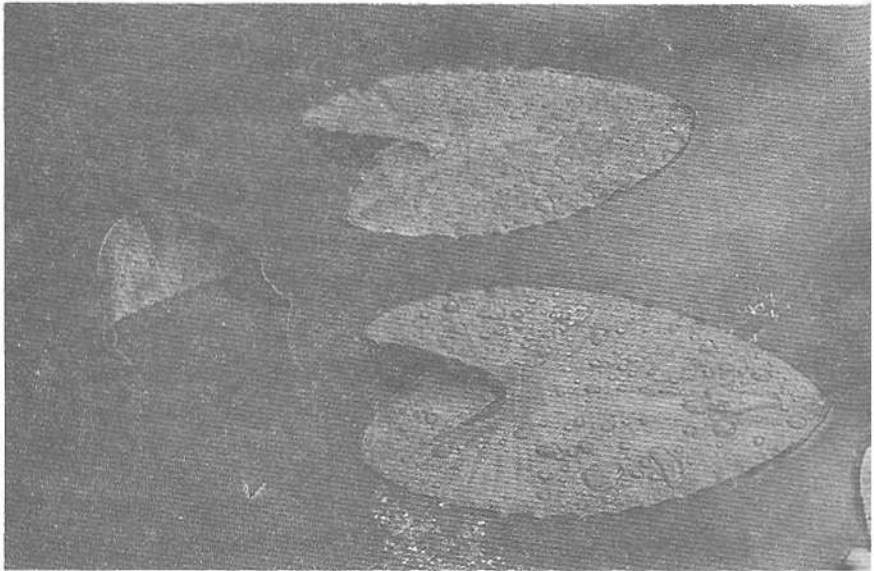
จะกลับย้อนมาเรื่องนิวาสถาน
ได้เริ่มงานการจะบรรพชา
สุริย์แรงเรืองรองผ่องเวหา
ร้องกุกุเสียงรื่นขึ้นสำเนียง
ดูเหว่าร้องกังวาลประสานเสียง
จำเรียงเพียงเทพยดนตรี
สุริย์นริบรถบทศรี
วันราตรีแจ่มแจ้งแสงสุริยา
ล้วนเครื่องทองของกินถวิลหา

ด้วยเป็นงานการจะบรรพชา
บ้างทำหมู่เปิดไถ่เครื่องบายศรี
ที่แม่ครัวเห็นอ่อนนักรักทุรน
แม่หนูเล็กนั้นขยำลูกแป้ง
ที่หนุ่มสาวรุ่นตะกอนั้นพอใจ
เสียงอิหลูกขลุกขลักตักกันยุ่ง
ทั้งจัดพลาดลาดหกตกที่ดิน
บ้างจับดูสนทนาพาห้วงว้อ
เขาไม่ได้ให้สนทนากัน
ว่านั่นแน่ตึกแกมาที่ครก
ผู้หญิงร้องหวีดวายตกใจกลัว
ที่ฝ่ายช่างของหวานขยันยิ่ง
ทองหยิบขนมงกประจงไว้
แกงพะเนางหมูไก่ใส่ผักผัด
ทั้งถ้วยชามฝาโถปั้นโตมี

● ตะวันขายป้ายแสงทินกร
ตรงมายังวัดมีทันนาน
โถ้ดมเผ้าเราไซ้เคยสงวนวี
คิ้วที่ดกดำมันกันทิ้งไป
ปลงศีระสละเพศฆราวาส
ตามโบราณเป็นการประเพณี
ทั้งพระสงฆ์องค์เจ้าเหล่าวงศ์ญาติ
ด้วยกายกรรม วุจกรรมประจำตน
เสร็จแล้วแดร์หรับกลับมบ้าน
สำหรับนาคที่จะบรรพชา
หอมประพินกลิ่นธูปและควันเทียน
เสียงโห่กันไกลาโอฟ้าฟาร
ทั้งชายหญิงหนุ่มแก่และแซ่สาว

เสียงเฮฮาถ้วนทั่วทุกตัวคน
บ้างจัดที่ค้อยท่าไกลาหล
เผ้าเรียกคนช่วยหน้อยตะบอยไป
ที่อ่างแดงหลายอ่างไม่ว่างได้
คว่าสากได้ช่วยตำขนมจีน
บ้างกระทุ้งบ้างจัดไม่ผิดผิน
บ้างสากดินเกะกะปะทะกัน
นี่แน่ะออกทำบุญหรือโรนัน
ที่ตุตันชู่ตะคอกหลอกให้กลัว
บ้างจับจิ้งจกได้ใส่บนหัว
ครั้นรู้ตัวว่าไม่จริงก็ทิ้งไป
ปั้นเป็นสิ่งต่างต่างช่างมากหลาย
จะเอาใส่เครื่องกัณฑ์วันพຽງนี้
ประจงจัดเตรียมไว้ให้ถ้วนดี
อะไรดีเตรียมไว้ให้พร้อมกัน

เรียนจำจรอำลามาจากบ้าน
เอามีดกันโกนหัวมัวหมองใจ
มาบัดนี้ต้องสละน่าใจหาย
ไม่อาลัยทั้งสิ้นกลับยินดี
แล้วนุ่งผ้าอังคาสละไบศรี
แล้วจรลีมาลาสาธุชน
เคยประมาทพลาดพลั้งในกลางหน
ขอทุกคนจงอภัยให้เถิดรา
เฉลิมขวัญเวียนเทียนเรียนศึกษา
แล้วเจิมหน้าด้วยกระแจะจวงจันทร์
ที่วันเวียนทำมิ่งสิ่งขวัญ
สนุกสนานแช่มชื่นระรื่นใจ
โห่กันอวตังสนั่นเสียงห้วนโหว

เสียงกระหึ่มครึ้มก้องด้วยฆ้องชัย

● ครั้นรุ่งแจ้งแสงศรีสุริยา
ปีมะเส็งเก้าสิบหกศกสำคัญ
สาวสาวไสยภทงกระโปรงใหม่
พิศพักตร์วิไลวรรณเพียงจันทร์
แล้วสอดใส่สร้อยแก้วสังวาลวรรณ
จัดรูปเทียนสำหรับข้างหาบคอน
โยมผู้ชายตะพายบาตรยาตร์ออกหน้า
ออกจากบ้านรีบพากันคลาไคล
แด่บรรเลงเพลงครึ้มระทมทิก
ไธแต่นั้นนับทิวาเวลาวัน
อนาถเรียนนั้นมากำพร้าแม่
แลไปไม่เห็นมารดา
อนิจจาพระคุณที่อุณจิต

ให้เบิกบายศรีเสริจล้าเร็วจพลัน

ที่สืบเก้ากรกฎาเป็นแม่มนัน
ก็พร้อมกันจัดแจงแต่งกายา
ใส่เสื้อลายแดงเหลืองประเทืองหน้า
ช่างโอ้อ่าเวยองค์อรชร
คูมิพรรณผ่องศรีสมสมร
เครื่องมั่งหมอนบริขารและพานไตร
พวกที่มากตามกันเสียงหวันไหว
แห่หน้าไปที่วัดจัดแจงการ
อนาถนี่กว้างวงในฤทัยฉัน
จะไกลกันนานนักหนักอุรา
ได้เห็นแต่เฝ้าพวงศพวกวงศา
มีแต่บ้าอุ้มไตรในวันนี้
วายชีวิตปลดปลงลงเป็นผี

แต่แปดหกศกก่อนก็หลายปี
เสียดแรงเลี้ยงรักษามาจนใหญ่
ทั้งเล่าเรียนการศึกษาท่านการุณย์
แต่ลูกยังเป็นเด็กเล็กเล็กอยู่
จนกระทั่งโตใหญ่ก็มาได้ดี
ถึงจะเอาดินฟ้าเวหาภาค
พระสมุทรวงศาชลาธาร
หนาแต่บุญร้อยชั่งยังน้อยนัก
แม้มากัดวันดินสิ้นชีวิต
ชะรอยกรรมนำไว้ในปางหลัง
จากลูกไปมิได้จะแทนพระคุณ
จึงจตุรูปเทียนบูชาสถาผล
ได้โปรดเอ็นดูด้วยช่วยตัวเรา
ว่าลูกจะบรรพชาในวันนี้
รับกุศลโมทนาสถาพร
ถึงตายเป็นแม่ขอเห็นชายผ้าเหลือง
แม่ไม่มีบุญชมได้สมใจ
แม่อยู่ภพใดใดให้แจ้งข่าว
ว่าบัดนี้ลูกเจ้าแม่แจ่มจันทร์
เฝ้ากรวดน้ำรำลึกนึกกุศล
ให้ได้สิ่งสุวรรค์ขึ้นพรหมา
เมื่อตอบแทนพระคุณการุณย์ท่าน
ขออำนาจบุญนั้นบันดาลคล
กัตถุญรัฐคุณแม่อุ่นอก
มั่นเวียนว่าตายเกิดในภพใด

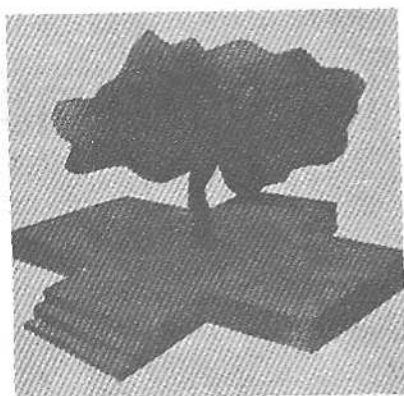
มาวันนี้ลูกจะแทนพระองค์
สิ่งใดแม่หากมาอุดหนุน
พระคุณท่านเลิศจบจลาตรี
ให้เชิดชูหน้าตาเป็นราศี
พระคุณนั้นมากมีล้นพันประมาณ
เมรุมาศสูงล้ำะหวน
มาเปรียบปานพระคุณเห็นเป็นไม่มี
เลี้ยงลูกรักหวังชมให้สมศรี
ไม่ทันมีวาสนามาชมบุญ
กลับประดังถมทับให้กับบุญ
ที่การุณย์เลี้ยงรักษามาแต่เยาว์
ขอเทพทั่วสากลล้ำเนาเขา
นำเอาข่าวนี้นำไปแจ้งแห่งมารดา
จงตั้งจิตเปรมปรีดีสโมสร
อย่าอาวรณ์จิตตั้งที่สั่งไว้
ที่ประเทืองเรืองรองม่อไส
ขอเทพไททิพย์โสดจงโปรดปราน
ช่วยบอกกล่าวทูลหัวแทนตัวฉัน
ได้ทรงศีลสมาทานบรรพชา
บันดาลคลถึงแม่ที่แลหา
เป็นเนื่อนาบุญสุนของพระองค์ตน
จงสปลันต์สุชาติสถาผล
ให้เกิดผลภิญโญเคไชชัย
จงตกน้ำไม่ไหลไฟไม่ไหม้
ขอจงได้มาพบประสบนัน

● ครั้นเสร็จสิ้นปณิธานธิษฐานแล้ว จิตม่อแง้วปรีดีเปรมเกษมสันต์
จึงกระทำทักษิณาเสมาพลัน
ครั้นเวียนมาบรรจบครบสามรอบ
คนทั้งนั้นแห่ห้อมพร้อมเพรียงไป
ก็บนอบบูชาเสมาหมาย

แล้วพากันดำเนินเดินเข้าไป
ท่ามกลางสงฆ์ทรงนั่งหัตถมาถ
จึงครรไลไปหาอุปัชฌาย์
ท่านจึงบอกอนุศาสน์การจะบวช
แล้วสวดยติสำเร็จเสร็จทันใด
เป็นเสร็จกิจการอุปสมบท
ถือศีลกินธรรมลระกามคุณ
ก็เสร็จสิ้นนिरาครบพรพชิต
หวังจะให้รู้สิ้นระยิลยล
เป็นเรื่องราวคราวบวชบรรพชา
อยู่ตราบชั้วกับปีกลปีพุทธันดร

เอาเครื่องไตรบิหารประเคนมา
พร้อมทั้งญาติเฝ้าพงศ์พวกพงศา
อีกกรรมวาจาจารย์อื่นชาญชัย
พวกก็ตรวจตามไปหาข้าไม่
แล้วจึงได้ตรวจนำรำลึกบุญ
บำเพ็ญพรตภาวนาไม่หมกมุ่น
แม้ส่วนบุญให้ทั่วทุกตัวคน
ตามที่คิดจิตจำงส่งกุศล
ได้กุศลโมทนาสถาวร
ให้ตั้งตรามโนสโมสร
เป็นอนุสรณ์สืบนานนिरันดรเอย.

ความรู้เบื้องต้น ทางการแพทย์

จากเอกสารเผยแพร่ รพ.รามาริบดี

โรคกระเพาะ

โรคแผลในกระเพาะอาหาร หรือ ประชาชนทั่วไปเรียกว่า โรคกระเพาะนั้น เป็นโรคที่พบได้บ่อยเป็นได้ทุกอายุ ถ้าเป็นเล็กน้อยจะหายไปได้เอง แต่ถ้าปล่อยให้เป็นมากโดยไม่มีการรักษาหรือปฏิบัติตัวให้ถูกต้องจะทำให้ผู้ที่เป็นดื้อทนทุกข์ทรมานหรือเกิดอาการรุนแรงจนเกิดโรคแทรกซ้อนเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ นอกจากนี้ยังทำให้สิ้นเปลืองเงินที่จะนำมาใช้ในการรักษาอีกด้วย

แผลอาจจะเป็นที่กระเพาะอาหารหรือลำไส้เล็กส่วนต้นที่ต่อกับกระเพาะอาหารก็ได้

อาการ

อาจจะมีอาการแสบท้อง ปวดท้อง บริเวณลิ้นปี่ หรือรอบ ๆ สะดือ อาการปวดมักจะมีสัมพันธ์กับระยะเวลาของการกินอาหาร เช่น ปวดท้องขณะท้องว่าง และเมื่อรับประทานอาหารเช้าไปอาการจะ

บรรเทาลง หรือรับประทานอาหารแล้ว ทำให้อาการปวดมากขึ้น ถ้าเป็นมากแผลอาจจะมีลึกลงไปถึงเส้นเลือด จะทำให้เกิดอาเจียนและมีอุจจาระเป็นสีดำ มีอาการหน้ามืด ใจสั่น เหงื่อออก เป็นลมได้

สาเหตุ

สำหรับแผลที่ลำไส้เล็กส่วนต้นต่อกับกระเพาะอาหารเป็นเพราะมีการหลั่งน้ำย่อยและกรดในกระเพาะอาหารมากกว่าปกติ ซึ่งน้ำย่อยและกรดที่ออกมาแบบนี้เกิดจาก

1. การรับประทานอาหารไม่เป็นเวลา คือ เมื่อถึงเวลารับประทานอาหารหรือเวลาหิวหรือก็ไม่รับประทาน
2. กระตุ้นจากภาวะเคร่งเครียดทำงานมากเกินไป เหนื่อย เจ้าอารมณ์ กังวล ใจ โมโหฉุนเฉียว ฯลฯ
3. การดื่มกาแฟ หรือชาฝรั่งที่มีสารพวกคาเฟอีน การดื่มเหล้า เบียร์ หรือไวน์ ซึ่งมีสารพวกแอลกอฮอล์

โรคกลัวน้ำ

โรคกลัวน้ำ หรือโรคพิษสุนัขบ้า เป็นโรคติดเชื้อซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัส โรคนี้ทำอันตรายต่อระบบประสาทกลาง ทำให้ผู้ป่วยตื่นเต้นกระสับกระส่าย กลืนไม่ได้ ชักเป็นอัมพาต และต้องตายทุกราย

การติดต่อ

โรคนี้เป็นโรคของสัตว์ เช่น ค้างคาว แมว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุนัข เมื่อคนถูกสุนัขหรือสัตว์ที่เป็นโรคนี้กัด เชื้อในน้ำลาย

ของสัตว์ที่กัดจะเข้าสู่แผลที่ถูกกัดหรือรอยถลอก แล้วเชือนั้นจะฟักตัว ซึ่งจะใช้เวลาไม่นานนัก จึงจะเกิดอาการขึ้นอยู่กับแผลที่ถูกกัดอยู่ห่างจากระบบประสาทกลางแค่ไหน เช่น ถ้าถูกกัดที่ศีรษะจะเกิดอาการเร็วกว่าถูกกัดที่ขา

อาการ

ในบางรายก่อนมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า อาจมีอาการนำมาก่อนคือ ปวด

ศีรษะ มีไข้ต่ำ ๆ อ่อนเพลีย เบื่ออาหาร
คลื่นไส้ อาเจียน เจ็บคอ คันที่ตำแหน่ง
รอยสุนัขกัดหรือแขนขาไม่มีแรง

อาการของโรคพิษสุนัขบ้าแบ่งออก
เป็น 2 ระยะคือ

- ระยะที่ 1 เป็นระยะตื่นแค้นกระวน
กระวาย กระสับกระส่าย หงุดหงิด หายใจ
เร็ว กล้าม (เช่น กล้ามพดลม) กลัวน้ำ ทิว
น้ำอย่างรุนแรง แต่จะไม่ยอมดื่มน้ำเลย
เพราะกล้ามเนื้อของการกลืนจะเกร็งตัวทำ
ให้เจ็บมาก แต่สติสัมปชัญญะจะยังคงอยู่
ระยะนี้จะมีเพียง 2-3 วันเท่านั้น ส่วนมาก
จะตายในปลายระยะนี้

- ระยะที่ 2 เป็นระยะอัมพาต ส่วน
ต่าง ๆ ของร่างกายและหดเกร็ง ทำให้เกิด
ชักตัวแข็ง กล้ามเนื้อบางแห่งจะเป็นอัมพาต
ทำให้พูดไม่ชัด หายใจขัด การหายใจหยุด
มักตายในขณะที่กล้ามเนื้อเกร็งตัว ในบาง
รายจะมีอาการนั่งซิม หมคสติ เกิดอัมพาต
แล้วตาย ซึ่งอาการต่าง ๆ เหล่านี้ จะเป็น
ไปอย่างรวดเร็วมาก

การป้องกัน

1. ให้นำสุนัขที่เลี้ยงไว้ไปฉีดวัคซีน
เพื่อป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าได้ที่ คณะ
สัตวแพทย์ตรงข้ามกับสนามม้า ปทุมวัน
โรงพยาบาลสัตว์ทุกแห่ง

2. ทำลายสุนัขกลางถนน หรือสุนัข
ที่ไม่มีเจ้าของให้หมด

3. ถ้าถูกสุนัขกัดให้ปฏิบัติดังนี้
- ให้รีบล้างแผลด้วยน้ำสะอาดทันที
แล้วฟอกด้วยสบู่หรือยาฆ่าเชื้ออย่างอื่นที่จะ
หาได้แล้วล้างด้วยน้ำสะอาดซ้ำอีกทีหนึ่ง

- รีบปรึกษาแพทย์ว่าสมควรจะได้
รับการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคกลัวน้ำ
หรือโรคระบาดทะยักหรือไม่ได้ที่สถาน
เสาวภา สภากาชาดไทย โรงพยาบาล ศูนย์
อนามัย สุขศาลา หรือคลินิกทุกแห่ง

- จับสุนัขขังไว้เพื่อดูอาการ ถ้าสุนัข
ตัวนั้นเป็นโรคพิษสุนัขบ้าจะตายภายใน
10 วัน

“ผู้ที่เป็โรคนี้จะต้องตายทุกราย วิธี
ที่ดีที่สุดและเป็นวิธีเดียวก็คือ “การป้องกัน”
เท่านั้น”

โรคไข้เลือดออก

การระบาด

พบผู้ป่วยเป็นกันมากในฤดูฝน แต่อาจพบประปรายได้ตลอดปี

อายุ

พบมากในวัยเด็กอายุ 3-8 ปี แต่พบในเด็กอายุต่ำสุด 2 เดือน ได้เหมือนกัน เป็นได้ทั้งสองเพศในอัตราพอ ๆ กัน ผู้ใหญ่ก็เป็นได้แต่น้อยราย

สาเหตุ

เกิดจากเชื้อไวรัสชื่อ เดงกี ชิคุนกุนยา

พาหนะนำเชื้อ

ยุงลายเป็นตัวพาหนะนำเชื้อ ลักษณะยุงลายเป็นตัวยุงขนาดเล็กสีดำ มีลายขาวสลับดำตามขาและลำตัว ยุงลายชอบหากินในเวลากลางวันและชอบวางไข่ในน้ำใสที่ค่อนข้างสะอาดซึ่งขังอยู่ตามภาชนะต่างๆ เช่น

1. ตุ่มน้ำกิน น้ำใช้ แห้งน้ำและภาชนะใส่น้ำที่ไม่มีฝาปิดมิดชิด
2. ภาชนะใส่น้ำหล่อชาตู้กับข้าว จานรองกระถางต้นไม้ แจกันใส่ดอกไม้

และตู้เลี้ยงปลาที่ไม่ใช้แล้ว

3. ยางรถยนต์เก่า ๆ กระป๋อง กัง
พลาสติกที่ชำรุด กะลา โองแตก ขวดแตก
 ฯลฯ ที่ทิ้งไว้แล้วมีน้ำขัง
การติดต่อก

ยุ่งลายจะดูดเลือดที่มีเชื้อโรคจากตัว
ผู้ป่วยแล้วไปกัดและถ่ายทอดเชื้อโรคนั้น
ให้กับผู้ที่ถูกกัดทำให้เป็นโรคไข้เลือดออก

อาการและอาการแสดง

แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะไข้สูง อาการไข้จะสูง
ทันที โดยไม่ได้แสดงอาการป่วยมาก่อน เป็น
ไข้อยู่ประมาณ 3 - 5 วัน ลักษณะไข้จะ
ไม่ลด ระยะนี้ผู้ป่วยจะมีอาการเบื่อ
อาหาร อาเจียน ปวดท้อง ผู้ป่วยที่เป็นเด็ก
โตจะมีอาการปวดศีรษะร่วมด้วย

2. ระยะเลือดออกหรือระยะช็อค ใน
ระยะนี้ไข้จะลดลงอย่างรวดเร็ว แล้วเข้าสู่
ระยะเลือดออก ผู้ป่วยจะมีอาการ มือซีด
มือเท้าเย็น หายใจหอบ กระวนกระวาย
ซึม อาเจียน อาจมีเลือดออกใต้ผิวหนังเป็น
จุดเล็ก ๆ คล้ายยุงก้นเวลากลางจะไม่จางหาย
หรือเป็นจ้ำสีแดงคล้ำตามแขน ในผู้ป่วยที่
เป็นมากจะพบมีเลือดกำเดาออก เลือดออก
ตามไรฟัน อาเจียนเป็นเลือด และถ่าย
อุจจาระสีดำ ระยะที่เลือดออกความดัน
เลือดจะลดลง ชีพจรจะเต้นเบาจนคลำเกือบ
ไม่ได้ ผู้ป่วยอาจเสียชีวิตได้ในระยะนี้

3. ระยะพักฟื้น ผู้ป่วยที่มีอาการไม่
รุนแรง หรือผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงแต่ได้
รับการรักษาพยาบาลที่ถูกต้องและทันเวลา
จะผ่านระยะที่ 2 เข้าสู่ระยะ ที่ 3 ผู้ป่วยจะ
มีอาการแจ่มใสขึ้น อาการปวดท้อง ปวด
ศีรษะ อาเจียน จะหายไป รับประทาน
อาหารได้มากขึ้นและจะฟื้นคืนสู่สภาพปกติ
โรคแทรกซ้อน

ที่พบบ่อยคือ โลหิตเป็นพิษ ปอดบวม
ชัก โรคหัวใจ ฯลฯ

การป้องกัน

1. ระวังอย่าให้ยุงกัดในเวลากลางวัน
โดยให้นอนในมุ้งหรือมุ้งลวด
2. กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ทุกแห่ง
ภายในบ้านและรอบ ๆ บริเวณบ้าน
3. เมื่อสงสัยว่าเด็กป่วยเป็นโรคนั้น
อย่าให้ยาลดไข้หรือรักษาเองให้รีบพาเด็ก
ไปพบแพทย์หรือนำส่งโรงพยาบาลทันที

วิธีกำจัดยุงลาย

1. ทำฝาปิดโองน้ำ, ภาชนะใส่น้ำ
ให้มิดชิด และคอยปิดตลอดเวลา อย่าให้ยุง
ลายลงไปวางไข่ได้
2. ใส่น้ำมัน ยาฆ่าแมลง หรือเกลือ
ประมาณ 2 ซ้อนกาแฟลงในถ้วยน้ำหล่อ
ชาคู่กับข้าว เพื่อกำจัดลูกน้ำยุงลายหรือล้าง
เปลี่ยนน้ำใหม่ทุก ๆ วัน
3. กระป๋อง กะลา โองหรือไหแตก

เป็นแหล่งซังน้ำให้ยุงลายลงไปไข่ได้ ให้นำไปฝังหรือทำลายเสีย

ข้อควรจำ

โรคไข้เลือดออก เป็นโรคที่ไม่มีวัคซีนป้องกัน วิธีที่จะป้องกันโรคนี้ได้คือ ต้องปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตามคำแนะนำ ร่วมมือกันกำจัดยุงลายและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

ผู้ป่วยที่เคยเป็นโรคไข้เลือดออกแล้ว อาจจะเป็นซ้ำได้อีกเพราะไม่ปรากฏว่ามีภูมิคุ้มกันหลังจากเป็นแล้วและอาจเกิดจากเชื้อไวรัสคนละชนิดกันได้

การรักษาเบื้องต้น

1. นอนพักผ่อน ห้ามตรากตรำงานหนัก
2. ดื่มน้ำ หรือน้ำเกลือชาวบ้านมาก ๆ
3. กินน้ำหวาน น้ำข้าวต้ม หรือโจ๊ก ถ้าเบื่ออาหาร

4. ห้ามอาบน้ำเย็น

5. ใช้ผ้าชุบน้ำเช็ดตัวเวลามีไข้สูง

6. กินยาลดไข้ทุก 4 ถึง 6 ชั่วโมง

(ถ้าสงสัยเป็นไข้เลือดออกห้ามให้แอสไพริน)

7. ให้เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ถ้าเคย

ชักให้กินยากันชัก เช่น ฟีนobarบิทัล (Phenobarbital) ฯลฯ ร่วมด้วย

8. ถ้ามีอาการปวดหัวมาก อาเจียน

มาก ปวดท้องมาก ซีด เหลือง หมดสติ

แขนขาอ่อนแรง ขากรรไกรแข็ง ก้มคอ

ไม่ลง ชัก หอบเหนื่อย เจ็บหน้าอก บวม

ปวดข้อ มีจ้ำเขียวตามตัว มีเลือดออก หรือ

ช็อค (กระสับกระส่าย เหงื่อออก ตัวเย็น

ปัสสาวะออกน้อย ควรไปหาหมอโดย

เร็ว)

9. ถ้ากินยาลดไข้แล้วไม่ดีขึ้นใน 5

ถึง 7 วัน หรือมีไข้เกิน 7 วัน ควร

ไปหาหมอถ้าไปไม่ได้หากสงสัยเป็นไข้มาเล-

เรีย ให้กินยารักษามาเลเรีย ถ้าไม่สงสัย

ให้กินยาปฏิชีวนะ เช่น แอมพิซิลิน, ไคโตร-

ม็อกซาโวล นาน 10 ถึง 14 วัน

วัณโรค

วัณโรคเป็นโรคเรื้อรัง และมีอันตรายร้ายแรง อาจทำให้ถึงตายได้ ทั้งยังเป็นโรคติดต่อที่แพร่ไปสู่ผู้อื่นได้โดยง่าย วัณโรคเป็นได้กับทุกส่วนของร่างกาย แต่ที่พบมากที่สุดคือ วัณโรคปอด

การติดต่อ

โรคนี้ติดต่อได้โดยทางหายใจ ทางอาหารและทางบาดแผล

อาการ

ที่สำคัญคือ อ่อนเพลีย มีไข้ต่ำๆ น้ำหนักลด เหงื่อออกเวลากลางคืน ไอแห้งๆ บางทีอาจไอเป็นเลือด วัณโรคอาจลุกลามเป็นอันตรายถึงชีวิตได้

การปฏิบัติตนและการป้องกัน

1. ต้องได้รับการรักษาโดยสม่ำเสมอ และปฏิบัติตามคำสั่งแพทย์โดยเคร่งครัด

อย่าหยุดยาหรือการรักษาเป็นอันขาดเพราะจะทำให้เชื้อดื้อยา ซึ่งจะมีโอกาสหายได้ยาก จะหยุดยาได้ก็ต่อเมื่อแพทย์สั่งเท่านั้น

2. ปิดปาก จมูก เมื่อไอหรือจาม เพื่อมิให้ละอองเสมหะหรือน้ำลายซึ่งมีเชื้อวัณโรคปลิวไปในอากาศ อาจจะเป็นพ่อ แม่ ญาติพี่น้อง หรือลูกอันเป็นที่รักของท่านสูดอากาศนี้เข้าไปทำให้เป็นวัณโรคเหมือน ๆ กับท่านได้

3. ต้องมีภาชนะไว้บ้วนน้ำลาย เสมหะ ซึ่งมีฝาปิดมิดชิด ควรใส่น้ำยาฆ่าเชื้อโรคก่อนนำไปเทในถังวม หรือนำไปฝังเสีย

4. ไม่คลุกคลีกับผู้ใกล้ชิด หรือคนในบ้าน โดยเฉพาะเด็กเพราะเด็กเป็นวัณโรคได้ง่ายกว่าผู้ใหญ่ และอาจจะเป็นชนิดร้ายแรงรักษาได้ยาก

5. ควรแยกนอนต่างหาก ยิ่งสามารถแยกห้องนอนได้ก็จะเป็นการดีที่สุด

6. เสื้อผ้า ภาชนะ ถ้วยชาม แก้วน้ำของผู้ป่วยควรนำไปต้มหรือล้างด้วยน้ำเดือดเสียก่อน แล้วนำไปผึ่งแดด และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือควรแยกภาชนะข้าวของเครื่องใช้ตลอดจนเสื้อผ้า เครื่องนอนของผู้ป่วยไว้ต่างหากจากผู้อื่น

7. ควรแยกหรือผึ่งเศษอาหารที่เหลือจากผู้ป่วย เพื่อมิให้ผู้อื่นและสัตว์เลี้ยงติดโรค

8. บำรุงรักษาสุขภาพให้แข็งแรง อยู่เสมอ

- รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ เช่น นม ไข่ เนื้อสัตว์ต่างๆ
- พักผ่อนให้เพียงพอ
- ออกกำลังกายกลางแจ้งพอสมควร

9. ควรไปรับการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อรับคำแนะนำและฉีดวัคซีน บี.ซี.จี. เพื่อเพิ่มภูมิคุ้มกันวัณโรค

โรคไต

ไต เป็นอวัยวะรูปถั่วขนาดเท่ากำปั้น สองอัน อยู่สองข้างของกระดูกสันหลังตรงระดับเอว ทำหน้าที่ขับของเสียออกจากร่างกาย และจัดระบบน้ำและเกลือในร่างกาย ให้อุณหภูมิ นอกจากนี้ยังมีความสำคัญในการควบคุมภาวะกรดต่างในร่างกาย ทำให้ความดันโลหิตอยู่ในเกณฑ์ปกติและเกี่ยวข้องในการสร้างเม็ดเลือดแดงด้วย

โรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับส่วนของไตที่สำคัญคือ

1. การติดเชื้อ หรือมีชื่อเรียกรวม ๆ ว่า "โรคไตอักเสบ" จากการติดเชื้อ พบว่ามักเกิดภายหลังการติดเชื้อของกระเพาะปัสสาวะ หรือเชื้อโรคไปสู่ไตตามกระแสโลหิตหรือตามระบบน้ำเหลืองมีทั้งชนิดเฉียบพลันและเรื้อรัง

2. การอักเสบที่ไม่เกี่ยวกับการติดเชื้อ เป็นผลจากปฏิกิริยาการแพ้ที่เกิดขึ้นใน

ร่างกายหลังจากการอักเสบ ซึ่งเกิดจากเชื้อโรคไวรัสหรือปรสิตบางชนิด โรคนี้มักเกิดที่ส่วนที่ทำหน้าที่กรองของเสีย ผู้ป่วยจะมีอาการบวม ไข้หนาวในปัสสาวะ เป็นต้น

3. การผิดปกติมาแต่กำเนิด พบได้หลายชนิดเหมือนกัน เช่น การอุดตันของกรวยไต การเจริญเติบโตผิดปกติ หรือการเกิดเป็นถุงน้ำชั้นที่ไต

4. เนื้องอก เกิดขึ้นได้ตามท่อทางเดินปัสสาวะทุก ๆ ส่วนของเนื้อไตเอง

5. นิ่ว เกิดขึ้นทั้งในไต ทางเดินปัสสาวะและในกระเพาะปัสสาวะ เป็นผลทำให้เกิดการติดเชื้อเรื้อรังได้

6. การอุดตันของท่อทางเดินปัสสาวะ เช่น ผู้ป่วยชายสูงอายุที่ต่อมลูกหมากโต หรือท่อปัสสาวะในอวัยวะสืบพันธุ์ตีบตันหรือกล้ามเนื้อบริเวณเชิงกรานในผู้หญิงหย่อนยาน - จากการมีบุตรหลายคน ทำให้ปัสสาวะไม่สะดวก ความดันในระบ

ทางเดินปัสสาวะสูงขึ้น ถ้าไม่แก้ไขจะทำให้เนื้อไตถูกทำลายจากความดันสูงนี้ได้

7. ผลจากโรคอื่นๆ เช่น ความดันเลือดสูง เบาหวาน เก๊า เป็นต้น อาจทำให้ไตพิการได้

อาการสำคัญต่างๆ ที่ควรปรึกษาแพทย์ได้แก่

1. มีความผิดปกติในการถ่ายปัสสาวะ เช่น ปัสสาวะบ่อย แสบ ขัด กลั้นปัสสาวะไม่ได้ เป็นต้น

2. มีความผิดปกติในลักษณะของปัสสาวะ เช่น ปัสสาวะมีสีคล้ำ หรือมีสีน้ำตาลอ่อน หรือเป็นเลือด

3. มีอาการบวมบริเวณหน้า เท้า เปลือกตา หรือบวมทั้งตัวโดยไม่มีอาการเหนื่อยหอบและนอนราบได้ไม่มีอาการตีขานร่วมด้วย

4. มีอาการปวดหลัง โดยเฉพาะปวดข้างใดข้างหนึ่งของกระดูกสันหลังในระดับเอว

5. มีอาการปวดท้องอย่างรุนแรง ข้างซ้ายหรือข้างขวา เจ็บเสียวร้าวลงไปบริเวณลูกอัณฑะหรือไข่ต้น มักจะมีอาการคลื่นไส้ อาเจียนตามด้วย อาจคล้ายพบก้อนบริเวณเสี้ยว

6. อาจพบอาการ ไตวายเรื้อรังรวมด้วย เช่น ซีด คลื่นไส้ เบื่ออาหาร หอบ บวม ไปจนกระทั่งหมดสติ

การวินิจฉัยโรค ดูจาก

- การตรวจปัสสาวะ อาจพบเซลล์ที่ผิดปกติหรือพบไข่ขาว ซึ่งปกติจะไม่มีปัสสาวะ

- การตรวจเลือด จะพบระดับของของเสียที่คั่งค้างอยู่ในเลือดมากขึ้น

- การใช้รังสีเอกซ์เรย์ และการตรวจด้วยสารกัมมันตภาพรังสี

- การเจาะเอาชิ้นเนื้อจากไตมาตรวจดูด้วยกล้องจุลทรรศน์

การป้องกัน

1. ถ้ามีอาการผิดปกติ ควรรีบไปหาแพทย์เพื่อรักษา ตรวจรักษาทันที สำหรับคนปกติควรตรวจปัสสาวะปีละ 2 ครั้ง

2. หลีกเลี่ยงยาบางอย่างที่เป็นพิษกับไต เช่น ยาพวกซัลฟาอาจตกตะกอนในท่อไต หรือยาปฏิชีวนะบางอย่างซึ่งอาจทำให้ไตหยุดทำงานชั่วคราวได้ เช่น คานามัยซินนอกจากนั้นยังพบว่า ยาจำพวกลดไข้แก้ปวด ถ้ากินมาก ๆ อยู่เป็นเวลานาน ๆ จะทำให้สมรรถภาพการทำงานลดลง จนถูกไตวายได้

3. การสวนปัสสาวะ การกลั้นปัสสาวะนาน ๆ ก็อาจทำให้เชื้อเข้าสู่กระเพาะปัสสาวะและเกิดการอักเสบได้

4. ถ้าเป็นไข้หวัดเจ็บคอหรือต่อมทอนซิลอักเสบ ต้องรีบรักษาให้หายโดยเร็ว เพราะเชื้ออักเสบทำให้เกิดปฏิกิริยาที่ไต

ทำให้เกิดโรคไตบางชนิดได้

5. รับประทานโรคเรื้อรังอื่น ๆ อันอาจเป็นต้นเหตุทำให้เกิดโรคไตได้ เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ฯลฯ

ข้อควรจำ

โรคที่เกิดขึ้นกับไต ถ้าไม่รักษาส่วนใหญ่มักจะเป็นมากขึ้นเรื่อย ๆ และเนื้อไตถูกทำลายมากขึ้น ทำให้ไตเสียหายที่ทำงานไม่ได้

ตามปกติ ดังนั้นการตรวจพบแต่เนิ่น ๆ และได้รับการรักษาที่ถูกต้อง จะมีคุณประโยชน์อย่างมากศาลในการป้องกัน และทำให้มีชีวิที่ยืนยาวนาน

ส่วนในกรณีไต เป็นมากจนรักษาไม่หายแล้ว พบว่าการปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด โดยการควบคุมอาหารน้ำและเกลือให้เหมาะสมนับเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง เช่นกัน

โรคตับแข็ง

ตับแข็ง เป็นโรคตับที่มีการตายของเนื้อตับ โดยเซลล์ของตับที่ตายนั้นถูกแทนที่ด้วยพังพืด หรือเยื่อเหนียวทำให้เซลล์ตับทำหน้าที่ไม่ได้ตามปกติ สาเหตุของการเกิดโรคตับแข็งที่สำคัญคือ

1. การดื่มแอลกอฮอล์ จำนวนมาก เช่น สุรา เบียร์ หรือของมีนเมาทุกชนิด เป็นจำนวนมาก และไม่ได้กินอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายให้เพียงพอ มีผู้พิสูจน์แล้วว่าแอลกอฮอล์มีพิษโดยตรงต่อเนื้อตับทำให้การทำงานของเซลล์ตับเปลี่ยนไป ยิ่งดื่มมากก็ยิ่งทำให้เนื้อตับตายได้มากขึ้น โดยเฉพาะดื่มเหล้าโดยไม่กินอาหารจำพวกเนื้อ

2. เป็นผลตามมาจาก การเป็นตับอักเสบจากเชื้อไวรัส โดยเฉพาะรายที่ไม่รู้ว่าตน

เองเป็นเพราะไม่มีอาการและไม่ได้รับการรักษาหรือเป็นอย่างรุนแรง หรือไม่ได้พักผ่อนตามคำแนะนำของแพทย์

3. การที่มีน้ำคั่งอยู่ในตับเป็นเวลานาน เช่น มีการอุดตันของท่อน้ำดี เช่น นิ่วในท่อน้ำดี หรือจากการอักเสบของท่อน้ำดี ทำให้ท่อน้ำดีบวม จึงเกิดการคั่งของน้ำดีเป็นเวลานาน โดยไม่ได้รับการผ่าตัดแก้ไข น้ำดีที่คั่งอยู่สามารถทำลายเนื้อตับให้กลายเป็นตับแข็งได้

4. การเกิดมีหัวใจวายบ่อย ๆ หรือเป็นระยะนาน เช่น มีความดันโลหิตสูงหรือลิ้นหัวใจรั่ว โดยไม่ได้รับการดูแลรักษาที่เหมาะสม ทำให้เกิดภาวะหัวใจวายบ่อย ๆ เลือดดำที่ควรจะไปไหลกลับไปสู่หัวใจ เกิดคั่งอยู่ในตับนานกว่าที่ควร ทำให้ตับแข็งในภายหลังได้

พยาธิใบไม้ในตับ

อาการ

อ่อนเพลีย เบื่ออาหาร แน่นท้อง ท้องอืด ท้องเฟ้อ บางรายอาจจะมีอาการดีซ่านหรือตัวเหลือง บัสสาวะเป็นสีน้ำชา เข้ม อาจมีท้องมาน ขาบวม จนกระทั่งมีอาการแทรกซ้อนเกิดขึ้น เช่น ไตวาย ตับวาย จนถึงหมดสติเข้าสู่สภาวะโคม่า และถึงแก่กรรมได้

วิธีปฏิบัติตนของผู้ที่เป็นโรคตับแข็ง

1. งดการดื่มสุรา เบียร์ ของมัน เมา หรือของที่เจือปนแอลกอฮอล์ หรือสุราอย่างเด็ดขาด
2. หมั่นสังเกตสีของอุจจาระที่ถ่ายทุกครั้ง เมื่อใดที่อุจจาระเป็นสีดำเหมือนกาแฟดำ หรือมีสีแสดแบบเลือด ควรรีบไปพบแพทย์ เพื่อให้แพทย์ตรวจโดยละเอียด รวมทั้งการตรวจทางห้องทดลองต่าง ๆ เพราะอาจเกิดจากการมีเลือดออกใน

กระเพาะอาหารหรือในลำไส้

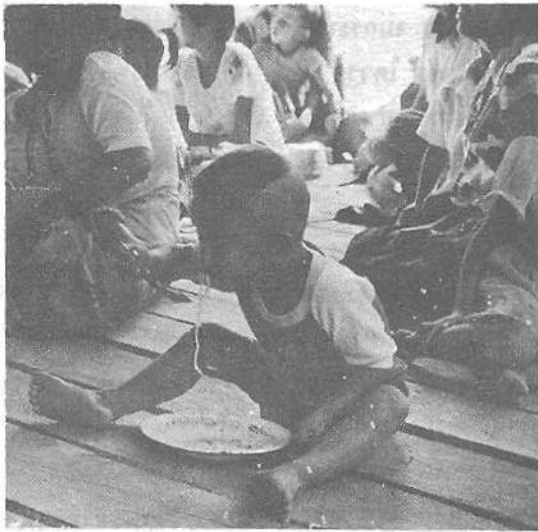
3. เมื่อมีอาการปวดศีรษะ อาการไข้ หรือการติดเชื้อโรคใดก็ตาม อย่าซื้อยากินเองหรือรักษาดตนเอง เพราะยาลดไข้บางชนิดอาจทำให้เยื่อบุกระเพาะอาหารอักเสบ มีเลือดออกมาก ๆ จนเป็นอันตรายได้ เมื่อมีอาการควรไปพบแพทย์

4. ในรายที่มีท้องมานและบวมที่ขา ควรจะลดอาหารที่มีรสเค็มให้น้อยที่สุดหรือไม่กินเลย เพื่อจะช่วยให้การบวมหรืออาการคั่งในร่างกายลดลง

5. ญาติหรือผู้ใกล้ชิด ควรจะคอยสังเกตอาการของคนไข้ถ้ามีอาการผิดปกติ ชีพจรไม่รู้สึกตัวหรือตาเหลือง ตัวเหลืองมากขึ้น ควรรีบพาไปหาแพทย์

6. ปฏิบัติตนตามคำแนะนำและการรักษาของแพทย์โดยเคร่งครัด และไปให้แพทย์ตรวจร่างกายเป็นระยะตามที่แพทย์นัด แม้จะไม่มีอาการเปลี่ยนแปลงเลยก็ตาม

ท้องเสีย

ท้องเสีย คือการถ่ายอุจจาระเป็นน้ำ เหลวเกิน 3 ครั้ง และมีอาหารที่ไม่ย่อย หรืออาจมีมูกเลือดปนออกมาด้วย เกิดจากการรับประทานอาหารหรือดื่มน้ำที่มีเชื้อโรคเข้าไป เช่น รับประทานอาหารที่มีแมลงวัน ตอม อาหารที่ยังไม่สุก หรือดื่มน้ำที่ไม่สะอาด หรืออาจเกิดจากการแพ้อาหารต่าง ๆ เช่น อาหารทะเล เป็นต้น

อาการ

มีอาการท้องเดิน อาเจียน กระหาย

น้ำ ปากแห้ง ผิวหนังเหี่ยว อ่อนเพลีย ในบางรายจะมีไข้ร่วมด้วย สำหรับในเด็กบางรายถ้าเป็นมากและไม่ได้รับการรักษาให้ทันท่วงทีอาจเสียชีวิตได้

การรักษาและการปฏิบัติตัวเมื่อท้องเสีย

1. ให้รับประทานยาตามที่แพทย์สั่ง
2. ควรงดอาหารทุกอย่างที่เคยรับประทานตามปกติ เช่น ผักหรือผลไม้ที่มีกากมาก
3. ให้รับประทานอาหารอ่อนย่อย

ง่าย เช่น น้ำข้าว ข้าวต้ม เป็นต้น

4. ให้ดื่มน้ำอัดลม ประเภทใสไม่มีสี ทดแทนน้ำและเกลือแร่ที่เสียไป

5. ในผู้ใหญ่และเด็กโตให้กินซัลฟา-กัวนิดินและยาน้ำเคอลิน ถ้าไม่มียาให้ชงน้ำชาจีนแก้วๆ ดื่มกิน หรือใช้ใบฝรั่งต้มน้ำกิน หรือใช้เปลือกทับทิม หรือเปลือกมังคุด ฝนกับน้ำกิน

หมายเหตุ สำหรับเด็กเล็กให้รับพามาพบแพทย์โดยด่วนและปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์หรือพยาบาลเป็นรายๆ ไป

การป้องกัน

1. รับประทานอาหารที่สุกใหม่ ๆ เพราะน้ำร้อนอาหารบูดเสียได้ง่าย

2. อย่าให้แมลงวันตอมอาหาร รวมถึงอาหารที่ปรุงแล้วและยังไม่ได้ปรุง

3. หลีกเลี่ยงอาหารประเภทของหมักดอง หรือผักสดถ้าจะรับประทานผักสดให้ล้างให้สะอาดแล้วแช่ด้วยน้ำทับทิมหรือน้ำยามาเชื้อโรคประมาณ 30 นาที

4. ควรดื่มน้ำต้ม

5. ล้างมือด้วยสบู่ให้สะอาดก่อนปรุงอาหารก่อนรับประทานอาหาร และเมื่อออกจากห้องน้ำ

6. ไม่ควรเล่นน้ำในแม่น้ำลำคลองหรืออย่าให้น้ำคลองเข้าปาก

7. ให้ถ่ายอุจจาระลงในส้วม ไม่เทอุจจาระปัสสาวะหรืออาเจียนลงในแม่น้ำลำคลอง

8. ถ้ามีอาการท้องเสีย หรือถ่ายเป็นน้ำมึดปกติควรรีบปรึกษาแพทย์โดยเร็ว

9. ควรฉีดยาป้องกันโรคในระยะเวลาที่มีโรคนั้น ๆ กำลังระบาดอยู่

ฝีในตับ

ตับ เป็นอวัยวะภายในอย่างหนึ่งของร่างกาย อยู่บริเวณใต้ชายโครงด้านขวา ตับมีหน้าที่สำคัญ ๆ เช่น ทำหน้าที่สร้างน้ำย่อยหลายชนิดเพื่อเปลี่ยนแปลงอาหารที่ร่างกายสะสมไว้ นำไปใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ตับยังทำหน้าที่ทำลายสารพิษชนิดต่าง ๆ ทำลายเชื้อโรคบางชนิด และหน้าที่สำคัญอีกอย่างคือสร้างน้ำดี

โรคฝีในตับคือ ภาวะที่ตับเป็นฝี มีหนองภายใน เป็นภาวะแทรกซ้อนจากการได้รับเชื้อบิดเข้าไปอยู่ในลำไส้ พบบ่อยที่สุดโดยเฉพาะประเทศที่อยู่ในเขตร้อน พบได้ในผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ผู้ป่วยส่วนใหญ่ที่เป็นมีอายุในช่วง 30-50 ปี ในเด็กพบน้อยมาก แต่ก็พบได้บ้าง จำนวนฝีมักพบเป็นหัวเดียวเป็นส่วนใหญ่ อาจจะมี 2,3 หรือ 4 หัวก็ได้ น้อยราย

สาเหตุ

เกิดจากเชื้อบิดที่เรียกว่า อะมีบา ในลำไส้ ตัวอะมีบาไปถึงตับได้ 3 ทาง

- ทางกระแสโลหิต
- ทางหลอดน้ำเหลือง
- ลุกลามโดยตรงจากลำไส้ใหญ่

ไปดับ

นอกจากนี้อาจเกิดจากเชื้อแบคทีเรียที่ทำให้เกิดหนองอื่น ๆ

อาการ

อาการสำคัญคือ ตับโต ทำให้เจ็บชายโครงขวาและยอดอก นอกจากนั้นเป็นอาการทั่ว ๆ ไป เช่น มีไข้ อ่อนเพลีย เบื่ออาหาร ไข้อาจมีได้ตั้งแต่ไข้ต่ำ ๆ จนถึงสูงประมาณ 40 องศาเซลเซียส และถึงกับสั่นก็ได้ บางรายอาจมีอาการตัวเหลืองตาเหลืองได้แต่พบน้อย ผู้ป่วยที่เป็นฝีที่ตับอาจมีประวัติเป็นบิดมาก่อน

การรักษา

- โดยทั่วไปใช้เข็มเจาะระดับดูดเอาหนองออกและให้ยาร่วมด้วยซึ่งขึ้นอยู่กับชนิดของเชื้อโรค
- ให้ยารักษาตามอาการ เช่น ยาลดไข้ แก้ปวด

โรคแทรกซ้อน

มีในดับอาจแตกไปสู่อวัยวะใกล้เคียง เช่น ช่องท้อง ไตกระบังลม กระเพาะช่องเยื่อหุ้มปอด และอาจกระจายไปที่อื่นโดยทางกระแสเลือด

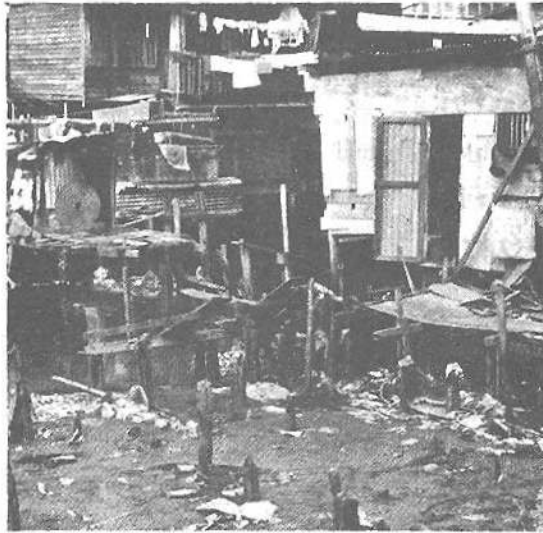
การปฏิบัติตัวขณะเป็นโรค

1. การพักผ่อน ระยะแรกควรพักผ่อนให้มากที่สุด อย่าทำงานหนักจนกว่าจะรู้สึกแข็งแรงเป็นปกติจึงจะเริ่มทำงานได้
2. อาหาร ควรรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ทำให้ลูกไม่รับประทานอาหารที่มีไขมันมาก ควรรับประทานอาหารประเภทเนื้อสัตว์ต่าง ๆ ไข่ ผักและผลไม้ ระยะแรกรับประทานอาหารอ่อนก่อนจนร่างกายแข็งแรงขึ้น จึงรับประทานอาหารตามปกติ
3. ยา ควรรับประทานยาตามแพทย์สั่ง ไม่ซื้อยารับประทานเองหรือหยุด

ยาเอง

4. ควรมาตรวจตามแพทย์นัดทุกครั้ง
5. ถ้าปวดได้ขายโครงขวามากให้รับประทานยาแก้ปวดที่แพทย์ให้ไปให้รับประทานห่างกัน 4-6 ชั่วโมง
2. ดื่มน้ำที่สะอาด เช่น น้ำต้ม น้ำประปา น้ำผสมผงปูนคลอรีน (ในอัตราส่วนปูนคลอรีน 1 ช้อนชาต่อน้ำ 10 ปิบทิ้งไว้นานครึ่งชั่วโมง)
3. รับประทานแต่อาหารที่สะอาด สุกใหม่ ๆ ไม่มีแมลงวันตอม
4. ถ้าจะรับประทานผักควรต้มหรือนึ่งเสียก่อน เพื่อทำลายเชื้อบิด แต่ถ้ารับประทานผักดิบต้องล้างให้สะอาดแล้วแช่ในน้ำผสมผงปูนคลอรีนนาน 1 ชั่วโมง หรือแช่น้ำผสมด่างทับทิมนาน 1/2 ชั่วโมง
5. ภาชนะ จาน ชาม ควรล้างด้วยน้ำสะอาด
6. ถ่ายอุจจาระลงในส้วมที่ถูกสุขลักษณะ ไม่ถ่ายอุจจาระตามที่ต่าง ๆ หรือถ่ายลงแม่น้ำลำคลอง
7. พยายามกำจัดแมลงวันและแหล่งเพาะพันธุ์
8. ถ้ามีผู้ป่วยในบ้านควรส่งตัวให้แพทย์รักษาโดยด่วน

อหิวาตกโรค

อหิวาตกโรค เป็นโรคระบาดที่มักเกิดในหน้าร้อน ติดต่อกันได้ง่ายรวดเร็ว และรุนแรงมาก ถ้าไม่ได้รับการให้ทันท่วงที อาจตายได้ภายใน 6 ชั่วโมง

อาการ

มีอาการท้องร่วงและอาเจียนอย่างรุนแรง อุจจาระสีขุ่นขาวคล้ายน้ำข้าวข้าว หรืออุจจาระมีลักษณะเหลวเป็นน้ำ มักไม่มีอาการปวดท้อง ผิวซิด นิ้วมือนิ้วเท้าซิดเป็นร่อง เป็นตะคริว ตาลึกโหล

การติดต่อ

เชื้ออหิวาตกอยู่ในน้ำ ในอาหารที่ไม่สะอาดในอาหารที่แมลงวันตอม ในอุจจาระและอาเจียนของผู้ป่วยหรือในอุจจาระของผู้ล้มป่วยโรคจากผู้ป่วย

เชื้ออหิวาตกเข้าสู่ร่างกายได้ทางเดียวเท่านั้น คือทางปากโดยแมลงวันไปตอมอุจจาระหรือขยะมูลฝอยแล้วไปตอมอาหารที่เรารับประทานเข้าไป

วิธีป้องกัน

1. ไปรับการฉีดวัคซีนป้องกัน
ที่สถานอนามัยสำนักงานผดุงครรภ์และ
โรงพยาบาลทุกแห่งโดยไม่เสียมูลค่า และ
ควรฉีดซ้ำทุก 6 เดือน

2. ให้ดื่มน้ำที่ต้มสุกแล้ว

3. ล้างมือให้สะอาดก่อนรับประทานอาหาร
อาหารถ้าเป็นไปได้ควรลวกหรือต้มภาชนะ
ถ้วยชามด้วยน้ำเดือด ก่อนใช้

4. รับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ๆ
ไม่ให้แมลงวันตอม

5. ถ่ายอุจจาระลงในส้วม หรือที่ที่
ปิดมิดชิดไม่เทอุจจาระหรืออาเจียนของผู้
ป่วยลงในแม่น้ำลำคลอง

6. อย่าเล่นน้ำในแม่น้ำลำคลอง อย่า
ให้น้ำคลองเข้าปาก

เมื่อมีผู้ป่วยในบ้าน

1. ให้รีบนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาล
ทันทีหรือรีบแจ้งที่

- กองควบคุมโรคติดต่อ เทศบาล

นครหลวง

- โรงพยาบาลบาราศนราดูล
(นนทบุรี)

- กำนันผู้ใหญ่บ้านหรือสถานอนามัย
หรือสำนักงานผดุงครรภ์

- สถานีตำรวจนครบาลทุกแห่ง

2. ใช้น้ำเดือดหรือยาฆ่าเชื้อโรคราด
อุจจาระและอาเจียนของผู้ป่วยทันที แล้วนำ
ไปเทลงส้วมที่มิดชิด

3. ต้มเสื้อผ้าและเครื่องใช้ทุกชนิด
ของผู้ป่วยในน้ำเดือด

เมื่อหายป่วยแล้ว

1. ให้ถ่ายอุจจาระในส้วม

2. ล้างมือให้สะอาดเมื่อออกจาก
ส้วมก่อนปรุง และก่อนกินอาหาร

ผู้ป่วยที่เป็นอหิวาตกโรคแล้ว อาจ
เป็นซ้ำได้อีก ควรปฏิบัติตัวตามวิธีป้องกัน
ดังได้กล่าวมาแล้ว

คำปรารภ

ในการจัดทำหนังสืออนุสรณ์เล่มนี้ ผู้จัดทำได้พิจารณาแล้วเห็นว่า คุณเฉลิม ได้มีผลงานในด้านการประพันธ์พอสมควรทั้งเป็นภาคภาษาอังกฤษ และภาคภาษาไทย ส่วนใหญ่มักจะเป็นบทความสั้น ๆ และภาพยกลอนต่าง ๆ อันแสดงให้เห็นถึงวิญญานกวี ซึ่งมีอยู่ในตัวของท่าน ยามว่างหรือขณะพักผ่อน ท่านก็มักจะแต่งหรือร้องโคลงกลอน ให้บรรดาลูก ๆ ฟังอย่างสนุกสนานโดยอาศัยไหวพริบปฏิภาณของท่าน แม้ผลงานของท่านจะมีได้นำออกเผยแพร่ต่อบุคคลโดยทั่วไปก็ตาม ผู้จัดทำก็เห็นว่าสมควรจะนำผลงานบางชิ้นของท่านมาพิมพ์ไว้ เพื่อเป็นที่ระลึก ซึ่งอาจมีประโยชน์แก่ผู้อ่านบ้าง ทั้งในด้าน วิทยาการ และด้านอื่นตามสมควร

ท้ายที่สุดนี้ขอแสดงความขอบพระคุณต่อคุณทรงชัย เจตะบุตร ศึกษาธิการ เขต 1 (นครปฐม) ที่ได้กรุณาแนะนำและช่วยเหลือเป็นอย่างดี กับทั้งผู้ร่วมงานทุกท่าน มา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ผู้จัดทำ